

Солодкі обіцянки — гірке прозріння

Фермер повівся на правдоподібні пропозиції підставних «бізнесменів» і втратив гроші

» стор. 9

«Брекзит» тягне на дно

Проти Терези Мей готують «державний переворот»

» стор. 7

Душа «Київського П'єро»

На Подолі відкрили пам'ятник Олександру Вертиńskому

» стор. 12

Україна молода

Вівторок, 26 березня 2019 року

№ 34 (5491)

Учораши курси
НБУ:
1 \$ = 28,862 грн
1 € = 0,577 грн
1 рос. руб. = 0,408 грн

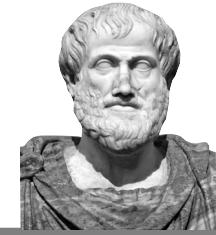
«Баронеса брехні» і «слуга олігарха» — «дvi рiзнi вежi Кремля»

Обираючи «менше зла», Україна свого часу вибрала Януковича.
Історія дає українцям новий урок?

» стор. 4—5

Малюнок Володимира СОЛОНЬКА.

«Хто осмислено спрямований заради добра в небезпеку й не боїться її, той мужній.
І саме в цьому полягає мужність».

Аристотель
грецький філософ

■ ПРАКТИЧНІСТЬ

З Богом і з розумом

У Зарваниці відкриють навчальний центр, що розвиватиме навики місцевого підприємництва

Світлана МИЧКО

Тернопільська область

Марійський духовний центр у селі Зарваниця Теребовлянського району Тернопільської області широко відомий як місце релігійних процесій та одна з найбільших християнських святынь України, схоже, стає ще й освітнім центром.

Раніше «УМ» уже розповідала про розташований там унікальний (единий у нашій державі) колегіум для дівчат «Знамення», призначений не лише для здобуття загальної освіти, а й для поглиблених вивчення предметів духовно-просвітницького спрямування та виховання на засадах християнської моралі. А в недалекій перспективі у Зарваниці з'явиться ще один незвичайний навчальний заклад — Католицький багатофункціональний навчально-освітній центр.

Як повідомляє прес-служба Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ, цієї неділі відбулося освячення будівництва нового центру, серед напрямів майбутньої діяльності якого, зокрема, й духовні вишколи для молоді, Школа молодого лідера, курси для катехітів, реколекції для молодіжних організацій. Окрім цього, там читатимуть лекції з дисциплін, здавалося б, далеких від власне духовної освіти, однак дуже актуальні у контексті проблем і потреб регіону. А саме — з аграрного туризму, сільськогосподарського менеджменту та страхування, відновлювальної енергетики, кооперації, причому теорію викладатимуть у тісному поєднанні з практичними заняттями. Окремо заплановано організовувати курси для військовослужбовців та учасників бойових дій, що допоможе їм працевлаштуватися в сільськогосподарській сфері (нагадаємо, що Тернопільщина — аграрна область). За словами ініціаторів створення центру, мета — навчити зацікавлених осіб створювати свої прибуткові проекти, адже розвиток соціального підприємництва та малого бізнесу допоможе вирішити проблеми економічного розвитку та матеріального забезпечення місцевого населення. ■

■ АЕРОБУМ

Стаємо на крило

Перший авіарейс із Рівного до Єгипту вилетів минулі суботи

Оксана СИДОРЕНКО

Регіональні аеропорти України активно розширяють лінійку міжнародних польотів, як і обіцяли в Мінінфраструктури. З рейсу до Шарм-Ель-Шейху стартував 23 березня сезон на рівненському левівіці. На смугу перший такий літак зі 172 пасажирами приземлився о 12:08, а відлітів уже через пару годин. Цікаво, що скористалися першим же регіональним рейсом не лише місцеві мешканці, а й 35 сусідів-білорусів: «Ми вилітаємо з Рівного вперше. З Мінська чи Москви було дорожче за тільки умов. Ну, хоч і недалеко, але годин шість їхали до аеропорту по наших дорогах», — поділилася враженням пасажирка літака Наталія Кесіль із Білорусі.

Як повідомив директор реконструйованого рівненського аеропорту Ігор Насинюк, планують тут із травня й рейси в Анталію, загалом у теплі краї — рейсів 2-3 на тиждень. Вильоти в Шарм-Ель-Шейх відбудуватимуться щосуботи, організовуватиме їх туроператор Join Up. Здійснюватиме рейс авіакомпанія «Буковина» на літаках McDonnell Douglas MD-82. ■

■ НА ФРОНТІ

Медика убили снайпери

Упродовж трьох днів у боях загинули троє українських військовослужбовців

Тарас ЗДОРОВИЛО

Російські окупантів війська 24 березня тричі обстріляли позиції підрозділів Об'єднаних сил. Під час обстрілів вони чотири рази застосували заборонене Мінськими домовленостями озброєння. По наших позиціях випущено 38 мін калібрів 120 та 82 мм.

Усі обстріли позицій захисників України противник здійснив у смузі відповідальності оперативно-тактичного угруповання «Північ»: із мінометів калібру 82 мм — поблизу селища Золоте-4; із мінометів калібру 82 мм і стрілецької зброї — у районі населеного пункту Новолуганське; з мінометів 120-го та 82-го калібрів, а також озброєння бойової машини піхоти — біля міста Попасна.

Втрат серед особового складу підрозділів Об'єднаних сил немає. Жоден обстріл противника не залишився без адекватної відповіді Об'єднаних сил. За даними розвідки, в неділю вогнем у відповідь двох окупантів було знищено та одного поранено.

■ ПАМ'ЯТЬ

Квіти для ангелів-охранців

У Переяславі відкрили пам'ятник воїнам-учасникам антiterористичної операції

Наталя ТАТАРЧУК

Прообразом пам'ятника став загиблий під час захисту України мешканець місцевого села Переяславське Олександр Чебаненко.

Цей щирій і світлий хлопець до військових дій працював на будівництві в Києві. Захищати Україну від російського агресора пішов добровольцем у перші ж дні війни. Був солдатом у 30-ї окремій механізованій бригаді.

Доля його родини трагічна. Мама сама виховувала його та старшу сестричку, але сьогодні серед живих уже не залишилося нікого: через хвороби померли жінки, а 7 травня 2015 року у бою поблизу Артемівська на Донеччині загинув і сам Олександр. Його поховали у рідному Переяславському, де за могилою додядоють тітка та двоюрідний брат. Щоб пам'ять про сміливого юнака, як і про кожного самовіданого героя Переяславщини залишилась у серцях земляків, його реальні образ і вибрав для створення монументу скульптор Володимир Микитенко. Разом із місцевими мешканцями, учасниками операції Об'єднаних сил та Антiterористичної опера-

На жаль, у попередні дні ми також зазнали втрат: на полі бою загинуло три наших захисники. Так, 20 і 21 березня 93-тя ОМБр «Холодний Яр» втратила двох своїх бійців. Обірвалось життя 34-річного Сергія Валаха з Дніпра на псевдо «Борода». Увечері 20 березня екіпаж бойової машини старшого солдата Валаха вирушив, щоб придушити вогонь захабнілого ворога. Дорогою машина наїхала на міну. «Борода» прийняв на себе головний удар від вибуху, внаслідок якого отримав тотальні опіки четвертого ступеня, несумісні з життям. У дома в Сергія лишилися батьки, сестра, 15-річний син і вагітна дівчина. А наступного дня в бою з російськими окупантами загинув солдат Максим Сирін на псевдо «Шалений». Між холодноярцями та російськими окупантами зав'язався стрілецький бій, у якому Максима дістало ворожа куля. Наскірне поранення голови не залишило «Шаленому» жодних шансів, Максимові було 36 років, він народився у Станіці Луганській. У загиблого — батьки, дружина Юлія і двоє дітей. А 22

березня поблизу населеного пункту Новомихайлівка загинув 48-річний медик 24-ї ОМБр ім. короля Данила, старший сержант Володимир Маркевич. Бойовий медик перебував на спостережному посту переднього краю лінії розмежування, як на найбільш небезпечній ділянці батальйонного району оборони, де його допомога могла бути необхідною бійцям будь-якої міті. У цей час російські найманці здійснили три постріли з новітньою снайперською гвинтівкою калібру 12,7 мм., одна з куль якої пробила захисну стінку укриття і смертельно поранила нашого захисника. Маркевич проживав у Львівській області, у смт. Розділ. На службі в Королівській бригаді перебував із квітня 2018 року. Без батька залишився 22-річний син Кирило.

Станом на 7-му годину ранку 25 березня ворог двічі обстріляв позиції Об'єднаних сил у смузі відповідальності оперативно-тактичного угруповання «Північ»: зі снайперської зброї — біля населеного пункту Луганське; з великокаліберних кулеметів і стрілецької зброї — поблизу селища міського типу Новотошківське.

Унаслідок обстрілів двоє наших захисників отримали поранення. На обстріли противника підрозділи, які зазнали вогневого впливу, відповіли адекватним вогнем. Втрати противника уточнюють. Об'єднані сили надійно контролюють противника на лінії зіткнення, дотримуючись умов припинення вогню. ■

Земляки схилилися в пошані перед пам'яттю полеглих у війні за незалежну Україну, розв'язану підступними російськими «братьями».

рошенко, головою КОДА Олександром Терещуком і народним депутатом України Віталієм Яремою, який ініціював зведення пам'ятника.

Відзнаки Президента України отримали ті, хто боровся і вижив, — лейтенант Сергій Гришко, старший сержант Максим Дикий, рядовий Віталій Шевчук, старший солдат Віктор Барсименко, солдат Олександр Кучеренко; старшина Анатолій Одінців, молодші сержанти Микола Грудніна і Валерій Марченко, старший сержант Станіслав Бараш і солдат Віктор Батіщев. Голова ГО «Асоціація учасників бойових дій та учасників антiterористичної операції Переяславщини» Сергій Гришко нагадав, що бійці, які нині борються за наше мирне майбутнє на сході України потребують і цінують підтримку земляків, яких вони захищають, щодня дарують їм своїми молитвами.

На знак пам'яті, шані і безмежної вдячності сотні гостей урочистостей поклали квіти до пам'ятника воїнам, які загинули за незалежність української держави. ■

Лариса САЛІМОНОВИЧ

Співробітники Генпрокуратури і СБУ успішно провели спільну операцію, ліквідувавши діяльність організованого злочинного угрупування, члени якого щонайменше чотири роки збували через інтернет великі партії наркотиків. Як повідомив перший заступник голови СБУ Павло Демчишин, до 2017 року цей наркокартель активно діяв на теренах України та Росії. Однак, після масових арештів у РФ основні функціонери кримінальної структури перебралися на українську територію і вже звідси керували своїм бізнесом, посиливши конспірацію.

Про масштаб діяльності злочинців говорить той факт, що в його лавах перебувало майже тисяча учасників. Вони збували товар за криптовалюту через сайти та чатботи в месенджері «Телеграм». «Під час обшукув вилучена зброя, наркотики, близько 10 мільйонів доларів готівки, — повідомив у «Фейсбуці» Генпрокурор Юрій Луценко. — Організатори створили мережу наркокур'єрів, закладників, створювали криптогаманці та акаунти на крипторахах. 20 організаторів наркомережі отримали належні запобіжні заходи: арешт або застава в 100, 300 і рекордні 349 мільйонів гривень, четверо — арешт без права застать.

Прокурори і слідчі не сплють третю

■ КРИМІНАЛ

Картель відрубаних пальців

Затримано два десятки учасників транснаціонального угрупування, які займалися наркоторгівлею, рекетом і розбоєм

добу. Але така справедливість суду всім подобається». Силовий підрозділ організації займався рекетом, фізичним насиллям щодо конкурентів. Не шкодували навіть своїх: за найменшу провину членам наркокартелю відрубували пальці, тому в їхніх лавах чимало людей із покаліченими руками. Отрямані кримінальним шляхом гроші злочинці інвестували у нерухомість та бізнес по всьому світу. Правоохоронці кажуть, що ретельно розслідували їхню діяльність тривалий час, тому і вдалося провести спецоперацію, аналогів якої в Україні наразі ще не було.

До речі, наприкінці минулого тижня співробітники Харківського управління СБУ успішно попередили злочин, який готувався також з участю російських сусідів. Як повідомила прес-служба відомства, оперативники вирахували і відстежили процес

підготовки теракту на станції «Індустріальна» міського метрополітену. У підсумку «на гарячому» спіймали харків'янину, який за 15 тисяч доларів погодився дистанційним пультом підірвати закладену у підземці вибухівку. «Цей чоловік був завербований спецслужбами Росії, — йдеться у повідомленні. — Перед ним стояло завдання здійснити терористичний акт.

Куратори планували, що вибух стане причиною численних жертв. Також російські спецслужби хотіли дестабілізувати громадсько-політичну ситуацію в Україні напередодні виборів. Затриманий житель Харкова отримав вибухівку, потужність якої складала 600 грамів тротилу. Також відомо, що підозрюваний купив цвяхи, шурупи, болти і гайки, аби посилити вибухівку і збільшити кількість жертв». Його затримали у момент підготовки теракту. ■

■ НОВИНИ ПЛЮС

Двигун ракети — український

Із космодрому Куру у Французькій Гвіані успішно стартувала європейська ракета-носій (РН) легкого класу «Вега» з космічним апаратом дистанційного зондування Землі PRISMA масою 879 кілограмів. Як повідомила прес-служба «Південнаш», цей космічний апарат створено консорціумом компаній на замовлення Італійського космічного агентства ASI. Оснащений сучасним електрооптичним приладом та інноваційним гіперспектральним датчиком, апарат використовується для моніторингу довкіля, управління ресурсами, виявлення і класифікації сільськогосподарських культур, боротьби із забрудненнями. Блок маршового двигуна РД-843, який використовується у складі рідинної рушійної установки 4-го ступеня РН «Вега», розроблено КБ «Південне» та серйозно виготовляється «Південнаш». Український двигун РД-843, який забезпечує створення тяги та керування польотом 4-го ступеня ракети-носія, працює довше, ніж усі інші двигуни ракет разом взяті. Перший пуск РН «Вега» відбувся 13 лютого 2012 року. Здійснено вже чотирнадцять пусків ракет із цим українським двигуном. Усі успішні.

■ ПІДТРИМКА

Інвестиції в рівновагу

Данія надає Україні безвідсоткові позики на екопроекти

Оксана СОВА

Програма Danida Business Finance (DBF) передбачає надання Данією безвідсоткових позик Україні для фінансування проектів у сферах відновлювальної енергетики та енергоефективності, водопостачання та очищення стічних вод. Відповідну рамкову угоду підписали міністр фінансів України Оксана Маркарова та Посол Королівства Данія в Україні Рубен Медсен.

«Співпраця з данськими партнерами дозволить нам ефективно залучати кошти для реалізації нових проектів, спрямованих на забезпечення сталого розвитку та економічного зростання. Такий крок, безумовно, розширяє горизонти інвестиційних можливостей для України», — каже міністр фінансів Оксана Маркарова. Система пільгового кредитування є дуже вигідною і пропонується пріоритетним для Данії країнам. Вона стане важливим компонентом уже існуючо-

чої широкої програми підтримки, яку Данія реалізує в Україні, повідомив Рубен Медсен. Угода дозволить пом'якшити умови кредитування за рахунок субсидії уряду Королівства Данії для відшкодування відсоткових виплат. Фінансування відбудутиметься шляхом надання комерційним банком або фінансовою установою з представництвом у Данії позик уряду України або українським суб'єктам господарювання під державні гарантії. Згідно з програмою Danida Business Finance, позики мають відповідати кільком умовам: бути безвідсотковими, мати строк погашення до 10 років після завершення проекту, надаватися у євро або доларах США і покривати до 100% вартості проекту. Партнерство в рамках DBF сприяє розвитку та зміцненню двосторонньої співпраці, а також дозволить залучати нові інвестиції для реалізації довгострокових інфраструктурних проектів в Україні. ■

Людмила НІКІТЕНКО

У Черкасах міський голова Анатолій Бондаренко пішов зі своєю донькою у звичайну дитячу поліклініку по вулиці Благовісній здавати аналізи, і його там не ідентифікували. Бо народ уже звід, що влада в такі лікувальні заклади не часто навідується, зазвичай лікується у приватних клініках. Тож мера прийняли за звичайно-го черкаського татка і вимагали в нього благодійний внесок.

За словами самого пана Бондаренка, спочатку він простояв у черві, а в кабінеті лабораторії помітив коробку з благодійними внесками. Коли запитав у медиків, що та-ке, ті відповіли, що збирають із батьків добровільні внески. Тільки тоді лаборанти збагнули, що перед ними міський голова, злякалися й коробку швиденько склави.

Анатолія Бондаренка під час «походу в народ» обурили не лише «колядування» медиків, а й неорганізованість роботи поліклінікі. «Ми виділяємо десятки мільйонів на медичні заклади, а в них — ні світла в коридорах немає, ні туалетного па-

■ ФОТОФАКТ

Шкільна форма по-українськи

Нові моделі щоденного вбрання для учнів презентували у Тернополі

Foto з сайта realno.te.ua.

Інф. «УМ»

«Тернопільське училище сфери послуг та туризму розробило форму для НУШиків!!!» — повідомила у «Фейсбуці» начальник управління освіти Тернопільської

облдержадміністрації Ольга Хома. Оригінальні моделі офіційного одягу для учнів молодших класів Нової української школи, виконані з елементами традиційної вишивки, викликали дружні симпатії і бурхливі схвалення користувачів соцмереж. ■

■ ОВВА!

Мерський внесок

У черкаській поліклініці не відзначали міського голову і вимагали у нього гроши за прийом

перу у вибіральнях», — прокоментував він інцидент.

За фактом вимагання грошей із черкаського міського голови директор департаменту охорони здоров'я Черкаської міської ради Олег Стадник провів у дитячій поліклініці термінове службове розслідування.

«Одним із пунктів угоди між Національною службою здоров'я України та Центрами сімейної медицини є пункт про заборону вимагання будь-яких оплат і коштів. Покарання — розірвання угоди і припинення фінансування. Ми вже оголосили догани керівнику лабораторії, фельдшерам та ла-

борантам поліклініки за неналежне виконання функціональних обов'язків, передбачених посадовою інструкцією», — зазначає головний медик Черкас.

Олег Стадник каже, враховуючи, що до закінчення робочого часу по кошти в сумі 26 гривень батьки маленьких пацієнтів, які проходили обстеження, не звертались, названу суму покладено на розрахунковий рахунок лікарні, квитанція є.

Також він закликав жителів Черкас повідомляти про будь-які факти вимагання в Центрах сімейної медицини та їхніх педіатричних філіях Департамент охорони здоров'я. ■

■ Шахтар лишився під землею

Внаслідок обвалу 24 березня загинув 41-річний гірник на шахті «Надія» у селі Сілець Сокальського району Львівщини. Шахтаря засипало породою. Загиблий був мешканцем Червонограда, інформувала речниця Національної поліції Львівської області Світлана Добропольська. Повідомлення про трагедію надійшло у поліцію вранці, близько шостої години. Наразі відомо, що обвал породи стався на глибині близько 500 метрів. окрім загадного чоловіка, ніхто з працівників шахти не постраждав. Рятувальники розкопують місце трагедії.

■ БЕЗ КУПЮР

Григорій ОМЕЛЬЧЕНКО,
Герой України, почесний голова Спілки офіцерів України,
генерал-лейтенант

Протягом року проект VoxCheck, до складу якого входять провідні фахівці, аналізували заяви українських політиків. Результат — лідер партії «Батьківщина» Тимошенко отримала звання «баронеса брехні». Потім це брехні зазналося у матеріалі популярного німецького журналіста Матіаса Брюгманна, що вийшла на шапках видання Handelsblatt. Юлія Тимошенко отримала звання «баронеси брехні» через невідповідність її заяв і дій. Повідомляється, що з 248 заяв Тимошенко лише 31% були правдивими, 27% — маніпулятивними, 33% — явно брехливими і 8% — перебільшеними (тобто, можна стверджувати, що і ці 8% є також брехливими). Юлія Володимирівна стала лідером рейтингу брехунів і маніпуляторів за 2018 рік і згідно з висновками аналітичної платформи VoxUkraine і журналу «Новий час», оприлюднених 7 лютого на прес-конференції.

Бреше і не червоніс

Нагадаю, що борець за волю і незалежність України, довголітній політ'язень радянських концтаборів, народний депутат України трьох скликань, Герой України Степан Хмаря набагато раніше зробив висновок, хто така Тимошенко: «Пані Юлія неухильно дотримується принципу: нахабніше брехатимеш і гучніше галасуватимеш — більше повірять. Вона вважає нас, українців, примітивними дурнями, якими можна так легко маніпулювати за допомогою безпardonної брехні. Але немає нічого дивного, адже Юлія Володимирівна неперевершений майстер брехні і талановита акторка...»

«Я взагалі не знаю, коли Тимошенко говорить правду: вона говорить або відверту брехню, або напівправду... Тимошенко належить до категорії брехунів, які не червоніють, коли брешуть», — наголосив Хмаря.

Михайло Бродський (народний депутат 3-го скликання, радник прем'єр-міністра Юлії Тимошенко і член Політради партії «Батьківщина» в 2005 році) в липні 2007 року відзначив: «Тимошенко завжди бреше, вона нікого не любить, окрім себе і свого крісла, а всі решта для неї — біомаса».

Моральний авторитет, публіцист і громадський діяч Євген Сверстюк у червні 2012 року дав таку характеристику Тимошенко: «Близькуча міська школярка, на якій і трималася та гіпнотична філософія популизму, з якої нічого не виросло. Лише будяки та кропива...»

Свій титул «баронеси брехні» кандидат у президенти України Юлія Тимошенко ще раз підтвердила 18 березня 2019 року в ефірі «Радіо «Свобода» заявивши, що ані вона, ані компанії, які вона очолювала понад 20 років тому, не мають жодного стосунку до Павла Лазаренка. Після такої чергової брехливої заяви Тимошенко головний пропагандист нацистської Німеччини Йозеф Геббельс і кремлівський «гебельсьонок» Дмитро Киселев відпочивають!

Хабарі на мільйони

Ну що ж, нагадаю «баронесі брехні» про її «корупційні-комерційні» стосунки з Лазаренком, якщо в неї така коротка пам'ять.

У листопаді 2001 року Генпрокуратура за моїми матеріалами порушила кримінальну справу щодо Павла Лазаренка за одержання ним від президента корпорації «ЄЕСУ» Юлії Тимошенко

та її чоловіка Олександра Тимошенка (члена правління «ЄЕСУ») хабарів на загальну суму 86 мільйонів 880 тисяч доларів, а також справу і проти подружжя Тимошенків за неодноразове давання хабарів Лазаренку.

Коли, за що і за яких обставин Юлія та Олександр Тимошенки давали хабари Лазаренку, зазначено в обвинувальному акті прокуратури США Північного округу Каліфорнії та у поданні Генерального прокурора Святослава Піскуна, про дачу згоди на арешт і притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата України Юлії Тимошенко.

За сприяння комерційній діяльності корпорації «ЄЕСУ» в квітні-травні 1996 року Юлія Тимошенко та Олександр Тимошенко перерахували як хабар Лазаренку з рахунку компанії Somolli Enterprises Limited в кіпрському банку Bank of Cyprus Ltd (Нікосія) 39 мільйонів 610 тисяч доларів через банківський рахунок багамської офшорної компанії Orphin S.A. у польському банку American Bankin Poland (м. Варшава) і кодовий рахунок 21383 ORPHIN у швейцарському банку Bangue Populaire Suisse (м. Женева), рахунки панамських офшорних компаній Wilnorth, Inc і GHP Corporation i у швейцарському банку SCS Alliance S.A. (м. Женева), рахунок зареєстрованої на Британських Віргінських островах офшорної компанії Paddock Industries Limited у швейцарському банку Credit Suisse (м. Женева), розпорядником яких був Кириченко, на особисті кодовані рахунки Лазаренка 21678 NIHPRO в банку Bangue Populaire Suisse та CARPO-53 у банку SCS Alliance S.A. (м. Женева).

За допомогою Лазаренка Тимошенко залучила свою корпорацію «ЄЕСУ» до міждержавних розрахунків за природний газ з МО Росії. Але замість здійснення цих розрахунків з російською стороною корпорація «ЄЕСУ» (президентом якої була Тимошенко) перерахувала понад 1 мільярд доларів на рахунок британської компанії «Юнайтед Енерджі Інтернаціонал Лтд», яка була створена за її участі. У подальшому Тимошенко організувала перерахування зазначених коштів на рахунки заснованої нею офшорної компанії Somolli Enterprises Limited та на особисті кодові рахунки Лазаренка. Значну частину цих коштів Тимошенко перерахувала на свій картковий рахунок.

У 1995-1996 роках «ЄЕСУ» досягла річного обсягу продажів у 11 мільярдів доларів і, користуючись підтримкою Лазаренка, мала майже повну монополію на торгівлю російським природним газом в Україні. В одному з інтерв'ю Лазаренко заявив, що за ним стояла наймогутніша фінансово-промислова корпорація, яка була в Україні — «ЄЕСУ».

МОСКОВСЬКИЙ блазЕНЬ - не міЙ ПРЕЗИДЕНТ

Володимир Зеленський...

«Баронеса брехні» — «дві різні

Обираючи «менше зла», Україна свого часу вибрала Януковича.
Історія дає українцям новий урок?

Газова кабала

19 січня 2009 року НАК «Нафтогаз Україна» за усною вказівкою і особистою директивою През'єр-міністра України Юлії Тимошенко були підписані газові контракти з ВАТ «Газпром» (РФ), які увійшли в новітню історію, як контракти «Путіна—Тимошенко».

Основними наслідками цих контрактів стали: повна енергетична і фінансова залежність України та її економіки від Росії. Накопичення зовнішнього боргу України. Уряд був змущений шукати кошти на оплату газового контракту в умовах зростання збитковості «Нафтогазу». Таким чином Тимошенко допомогла Путіну загнати Україну в борги. В контракті на купівлю-продаж газу сторони прямо прописали кабальне для України правило «бери або плати», чим зобов'язали нашу країну з 2010 року купувати 52 млрд. куб. м. російського газу. При закупівлі меншого обсягу Україна повинна все одно щорічно оплачувати не менше 41,6 млрд. куб. м. Реекспорт газу був заборонений. Це призвело до підписання Харківських угод про продовження перебування ЧФ РФ у Севастополі, «інтеграції» газових галузей України та Росії, відмови від асоціації України з ЄС і зрештою до початку Революції гідності, а згодом — до воєнної агресії Росії проти України: анексії Криму і окупaciї частин Донбасу, багатотисячних людських жертв та матеріальних втрат України на суму понад 100 млрд. доларів.

Рішення Стокгольмського арбітражного суду в грудні 2017 року врятувало Україну від повного банкрутства. До його винесення Україна вже понесла незворотні втрати на 32,1 млрд. доларів, а кожна українська родина — на 61 тис. грн. Якби не рішення арбітражного суду, то Україна зазнала б збитків ще на 94,7 млрд. доларів більше, а кожна родина — на 177 тис. грн. більше. Okрім того, Україна недо-

отримала від «Газпрому» за транзит російського газу майже 17 млрд. доларів. Починаючи з 2010 року українські споживачі отримали ціну за газ на рівні, значно вищому за європейський. Як результат Україна переплатила «Газпрому» за поставлений газ від 16,8 до 28,8 млрд. доларів. Через «недобір газу» за 2012—2017 роки фінансові претензії російської сторони до України, згідно з правилом «бери або плати», прописаним у контракті «Путіна—Тимошенко», сягали понад 56 млрд. доларів.

За оцінками зарубіжних і вітчизняних експертів, газові контракти «Тимошенко—Путіна» завдали дуже великої шкоди економічній і національній безпеці України та створили реальну загрозу державному суверенітету України.

В інтер'ю видавництву «Главком» (13 липня 2012 року) кум президента Росії Віктор Медведчук зазначив, що на прохання През'єр-міністра Юлії Тимошенко він брав участь у переговорах із Путіним при обговоренні питання ціни на газ. «В якості кого я вів переговори, це не важливо», — заявив Медведчук і додав, що «за підписані газові контракти Тимошенко засуджена несправедливо».

Нагадаю, що, за твердженням екс-голови СБУ Леоніда Деркача і екс-Президента України Леоніда Кучми (їх розмова була записана на аудіо Миколою Мельниченком і опублікована у ЗМІ), Віктор Медведчук був агентом КДБ під псевдонімом «Соколовський».

Степан Хмаря справедливо зауважив, що, підписавши зазначену газову угоду, Тимошенко «здала Україну Росії з «бебехами», у неї «була змова з Путіним», в її діях є «ознаки державної зради», «она поставила Україну на коліна!». «Юлія Тимошенко — дуже небезпечна фігура для України», — робить висновок Степан Хмаря, з яким важко не погодитися.

Хто заробив на газових угодах?

Які мотиви спонукали Тимошенко погодитися з Путіним на такі умови газових контрактів для України — мені (з урахуванням моого професійного досвіду) зрозуміти було не важко, як і побачити майбутні «масштаби катастрофи» для нашої країни після їх підписання.

Прем'єр-міністр Володимир Гройсман заявив, що нинішня ціна на газ — ринкова, тоді як у 2009 році Юлія Тимошенко уклала угоди на 10 років, у яких була закладена необґрунтovanна ціна і ті, хто підписав ці угоди, мали від того дивіденди.

ЗМІ повідомили, що за підписання газових угод із російським «Газпромом» Юлія Тимошенко отримувала на оф-

зових контрактів Путін шантажував Тимошенко цим компроматом та погрожував їй поновити кримінальну справу щодо неї, яку розслідувала Головна прокуратура Росії, а потім закрила за нереабілітуючими обставинами (Тимошенко визнала себе винною в організації давання неодноразово хабарів високопосадовим особам МО Росії), та конфіскувати кошти Тимошенко, сховані в офшорах.

Тимошенко запевнила Путіна, що, ставши Президентом України, вона продовжить термін перебування ЧФ Росії в Севастополі на 50 років, відмовиться від вступу України в НАТО та ЄС, а Україна приєднається до Митного і Євро-Азійського союзів та Ташкентського дого-

Уся Україна може перетворитися на «95-й квартал»

З урахуванням багаторічного досвіду роботи Путіна в КДБ СРСР та ФСБ РФ є зрозумілим, ким Тимошенко була для ФСБ і особисто для Путіна, як її він використовував раніше і використовує сьогодні. Неозброєним оком видно, яких зусиль докладає Кремль, щоб Тимошенко стала Президентом України, реалізуючи свій план, щоб у другий тур президентських виборів разом із нею вийшов московський «блазень» і «слуга-іграшка олігарха Коломийського» Зеленський.

Якщо, не приведи Боге, таке тряпиться — це буде трагедія для України! Це — реальна загроза втрати української державності і європейського вибору українців!

орчу рекламу та масовий підкуп виборців.

10 лютого 2009 року на засіданні РНБО Президент України Віктор Ющенко публічно сказав у вічі Тимошенко: «У вас дар до крадіжок, хай мене Бог простить! Юлія Володимирівна, ви регулярно крали той газ, а тепер повчаєте, як позбутися корупціонерів. У вас усе тримається на хабарах...»

У липні 2016 року, перебуваючи у Києві, прокурор США Марта Берш заявила на лекції, що Лазаренко отримав через «ЄЕСУ», яку очолювала Ю. Тимошенко, мільйони доларів, що має документальну підтвердження. Згідно з обвинувальним актом прокуратури США, який Марта Берш надала суду, значиться: «Трансфери Юлії Тимошенко Лазаренку склали 101 мільйон 78 тисяч 339 доларів. Кошти були переведені в період із квітня 1996 по грудень 1997 року з рахунку офшорної компанії Somolli Enterprises Limited у банку Bank of Cyprus (м. Нікосія, Кіпр), розпорядниками якого були Юлія Тимошенко та Олександр Тимошенко, на кодові рахунки Лазаренка».

У позові Департаменту юстиції США, який поданий у Федеральний суд Федерального округу Колумбії про конфіскацію майна і коштів Лазаренка, Юлія Тимошенко визнана як «співучасник (спільник) Лазаренка», яка «отримала багатомільйонні статки за допомогою своїх з'язків з Лазаренком».

Марта Берш зазначила, що слідчим США довелося зробити запити до 30 країн світу, де були банківські рахунки, через які «злочинний дует Лазаренко—Тимошенко» відмивав мільйонні кошти.

За оцінками експертів, за період 1994—1998 роки Лазаренко разом із Тимошенко, Кириченком, Дітятковським, Агафоновим та іншими створив міжнародну корупційно-фінансову імперію на території майже 40 країн світу зі схемою відмивання грошей у десятках банків. За висновками фахівців, Лазаренко і Тимошенко відміли за кордоном не менше 2 мільярдів доларів.

Відомий український політик, віце-президент Національної академії наук України, екс-секретар РНБО, екс-директор Національного інституту стратегічних досліджень Володимир Горбулін вважає, що ні Юлія Тимошенко, ні Володимир Зеленський не можуть бути Президентом України. «Я ставлюсь із симпатією до Юлії Володимирівни, але не як до майбутнього Президента України», — зауважив Горбулін.

Стосовно Зеленського Горбулін сказав: «Ніякого фено-мену немає. Це абсолютно віртуальна особистість. Талановитий шоумен і в КВК непоганий був. Але Президент має величезну відповідальність не тільки перед своєю сім'єю, а й перед своєю країною. Абсолютно не можу собі уявити Зеленського на чолі армії. Може, як першого, хто покидає поле бою». «І якщо ви хочете, щоби весь світ сміявся з України, давайте Зеленського обирати», — зауважив Горбулін.

Додам, що тоді вся Україна на перетвориться на «95-й квартал».

«Кремль і сьогодні свої яйця не в один кошик кладе», — попереджає нас Оксана Забужко. То, може, перестанемо наступати на одні й ті самі граблі, на цей раз — «Тимошенко—Зеленський»?

Злочинний дует

За оцінками експертів, за період комерційно-корупційної діяльності злочинного дуєту Тимошенко—Лазаренко (1995—1997 рр.), перебування її на посаді Прем'єр-міністра України (2005—2007 та 2010 рр.) та за час співпраці з олігархом-нардепом-втікачем Олександром Онищенком—Кадировим (2014—2016 рр.) Юлія Тимошенко отримала і вивела за кордон не менше 7 мільярдів доларів США, які сковані в офшорах.

Ось звідки взялися гроші на створені Юлією Тимошенко та її штабом «фінансові схеми і піраміди», виявлені СБУ, які використовуються «баронесою брехні» на ви-

ду Лазаренка з американським правосуддям, затримати і відтермінувати повернення цих мільйонів доларів в Україну», — наголосив Герасимов.

Цинізм Юлії Тимошенко полягає в тому, що вона сподівається виграти президентські вибори і «врятувати» арештовані кошти свого «подільника» Лазаренка шляхом відкликання заявики української сторони на повернення цих коштів у бюджет України.

Американські друзі повідомили мені, що значна частина арештованих коштів Лазаренка гарантовано буде повернута Україні, хоч якби Тимошенко заважала процесу їх повернення.

«Путін у спідниці»

Розчарую «баронесу брехні» Тимошенко. Через свою патологічно-хворобливу жадобу до влади і грошей та брехливу сутність вона ніколи не стане Президентом України! Про це я говорив їй у вічі ще в листопаді 2009 року в присутності народних депутатів і повторюю це сьогодні — Юлія Тимошенко (Григорій Капітельман) ніколи не буде Президентом України!

Ще в 2010 році відома українська письменниця Оксана Забужко пояснювала: «Янукович — це наш не вивчений урок історії. Тимошенко — це новий виклик, до якого Україна не була готова. Неготова розпізнати «гламурний авторитаризм у жіночій версії». Юлія Тимошенко — це Путін у спідниці». «Для «кремлівського сценарію» — чи «А», чи «Б», бо Москві однаково було, чи виграє Тимошенко чи Янукович». Це були два різні сценарії, дві різні вежі Кремля», — зазначала Забужко.

Наголошу, що і на нинішніх виборах для Путіна так само однаково, хто стане Президентом України — чи Тимошенко, чи Зеленський, аби лише не Петро Порошенко чи інший націоналіст-патріот, наприклад Руслан Кошулинський.

«Кремль і сьогодні свої яйця не в один кошик кладе і намагається вліти в кожну інституцію», — знову попереджає нас Оксана Забужко.

То, може, прислухаємося до мудрої жінки і перестанемо наступати на одні й ті самі граблі, на цей раз — «Тимошенко—Зеленський»?!

«Московський блазень» і «слуга олігарха» Зеленський, який, будучи представником нацменшини, цинічно глузує з України та української нації — не президент українців і не може ним бути!

Українці, вибір за вами! Своїм бюллетенем для голосування ви збережете або знищите Державність України, її європейський вибір, за що віддали своє життя героя Небесної сотні та захисники незалежності України на Східному фронті у війні з фашистською Росією. Не повторіть помилок старічної давнини і пам'ятайте слова поета Віктора Баранова:

*Українці мої! Дай вам Боже і щастя, і сил.
Можна жити й хохлом, і не згіркне від того хлібина.
Тільки хто ж колись небо нахилить до Ваших могил,
Як не зраджена вами, зневажена вами Україна...*

... та Юлія Тимошенко стали героями численних фотожаб в інтернеті.

шорні рахунки щорічний «відкат» не менше 3-4 мільярдів доларів.

Знаючи, на яких принципах Тимошенко і Лазаренко раніше співпрацювали на газовому ринку, зауважу, що вказана річна сума «відката», на мою думку, є реальною. Яка частка Медведчука за його участю в переговорах із кумом Путіним щодо ціни на газ, можна лише здогадуватися. Думаю, що він не прощешевив.

За підписання газових угод на умовах Путіна він побіцяв Тимошенко підтримку на президентських виборах у 2010 році, знищити весь кримінальний компромат на неї, який зберігався в архівах Слідчого комітету і ФСБ Росії, в тому числі документи, які підтверджували, що вона була завербована ФСБ у липні 1995 року, коли була затримана в аеропорті «Внуково» в Москві при спробі контрабандного шляхом вивезти 100 тис. доларів, та її таємну співпрацю зі спецслужбами РФ упродовж багатьох років. Під час нічних переговорів віч-на-віч Путін нагадав Тимошенко про її і закордонні валютні рахунки, знайдені спецслужбами Росії, та в яких офшорах вони зберігаються.

За твердженням колишнього першого заступника Генерального прокурора Рената Кузьміна, при підписанні га-

вору про колективну безпеку (військово-політичний союз, до якого входять Росія, Вірменія, Білорусь, Казахстан, Киргизстан, Таджикистан, зі штаб-квартирою в Москві, об'єднаний штаб якого перебуває під керівництвом РФ). Через три тижні після підписання газових контрактів Юлія Тимошенко взяла участь у 45-й безпековій конференції, яка проходила в Мюнхені 6-7 лютого 2009 року. Її промова стала декларацією, якою вона бачить Україну за свого президента: Україна не готова і не хоче в НАТО. Вступ України в НАТО Росією буде розрізено як загрозу її національній безпеці. За твердженням Тимошенко, Україну хоче бачити учасником якоїсь міфічної європейської системи і оборони разом з Росією, щоб «більше не було стресів для ЄС та інших країн від того, що між Україною і Росією не врегульовані відносини».

У кінці квітня 2010 року, після зустрічі в Києві з Януковичем, Путін заявив журналістам: «Я з Юлією Володимирівною обговорював питання продовження строку перебування російського флоту в Севастополі. І ніхто не запречував. У розмові зі мною Юлія Тимошенко була готова обговорювати цю проблему. Йшлося лише про одне — ціну питання».

■ ПІДТРИМКА

Не повестись на популізм і брехливі обіцянки

Видатні українські письменники закликали голосувати за Петра Порошенка

«Незважаючи на неймовірно складні умови, Президент Петро Порошенко на практиці довів, що він — державний лідер зі стратегічним мисленням», — говориться у відозві українських письменників до співвітчизників напередодні президентських виборів.

Документ підписали: Іван Дзюба, Василь Герасим'юк, Любов Голота, Богдан Гординь, Віктор Женченко, Микола Жулинський, Анатолій Кичинський, В'ячеслав Медвідь, Дмитро Павличко, Михайло Сидоржевський, Віктор Терен, Тарас Федюк, Олег Чорногуз, Юрій Щербак.

«Ми закликаємо вас, шановні українські громадяни, замислитися і чесно порівняти позитивні результати в країні, яких вдалося досягти за останні п'ять років президента Петра Порошенка, з популізмом кандидатів, посłużений список яких — переважно демагогічні обіцянки, показуха, театральні жес-

ти і брехня. Кандидатів, які обіцяють мир в Україні, але не кажуть, як вони збираються досягти миру — перемогою чи капітуляцією, і якою ціною вони збираються «домовлятися» з geopolітичним маніяком, котрий марить новим передлом світу, в якому нема місця для України», — радять письменники.

«У умовах політичної, фінансово-економічної і соціальної кризи, в умовах війни з агресивним і підступним ворогом Порошенко як Президент і Верховний головно-командувач зумів утримати ситуацію під контролем. Очоливши країну в час найбільшої небезпеки, в час, коли українська військова потуга була паралізована і знекровлена відкритими і прихованими агентами Москви, які за сприяння попередньої влади проникли буквально в усі ланки державного механізму, він домігся того, що українська армія модернізувалася, отримала бойовий досвід і на

сьогодні це одна з найсильніших армій у Європі, а українські спецслужби чітко стоять в обороні держави. Твердий курс на членство в Євросоюзі і НАТО, зона вільної торгівлі і статус асоційованого членства в ЄС, беззвізорний режим, Єдина помісна церква, відмова від «великого договору» з Росією, позбавлення газової залежності від Кремля, впровадження електронного декларування статків чиновників — усе це здобуто за часів президентства Порошенка і за його безпосередньої участі», — наголошують провідні українські літератори.

«Звертаємося до тих українських виборців, хто не усвідомлює, що ворог кидає шалені гроши, щоб збалансувати свідомість громадян, збурити протестні настрої, за будь-яку ціну дестабілізувати політичну ситуацію в країні, створити напередодні виборів атмосферу хаосу, безвладдя, супільногого паралічу. Агенти Путіна

тиражують у соціальних мережах і в засобах масової інформації найогиднішу брехню про чинного Президента, провокують радикальні настрої і з зачлененням натрінованих «тітушок» влаштовують на вулицях і майданах українських міст безлад і заворушення. Скомпрометована в очах демократичного Заходу і ослаблена внутрішніми беспорядками Україна, за задумом ворога, стане його легко здобиччю», — впевнені вітчизняні письменники.

«Зважаючи на велику небезпеку, яка загрожує нашій державі, а також беручи до уваги незворотність демократичного, європейського курсу України, ми, українські письменники, засвідчуємо свою підтримку державотворчих ініціатив керівництва нашої країни і звертаємося до вас із закликом віддати свої голоси на президентських виборах за Петра Олексійовича Порошенка», — йдеться у відозві. ■

■ ПАСЬЯНС

Лідери очевидні

Порошенко в президентському рейтингу на п'ять відсотків випередив Тимошенко

Кандидата у президенти України, шоумена Володимира Зеленського готові підтримати на виборах 32,1% українців, які точно підуть на дільниці й визналися зі своїм фаворитом.

Про це свідчать підсумки опитування Київського міжнародного інституту соціології (КМІС), проведеного з 14 по 22 березня. Далі в рейтингу виборчих симпатій ідути чинний Президент Петро Порошенко (17,1%) і лідер партії «Батьківщина» Юлія Тимошенко (12,5%).

Замикають п'ятірку найрейтинговіших кандидатів, лідер від «Опозиційної платформи — За життя» Юрій Бойко (10,4%) і голова партії «Громадянська позиція» Анатолій Грищенко (6,9%).

Підсумки опитування соціологічної групи «Рейтинг» за 9-15 березня показали, що Зеленського підтримують 24,9% громадян, Порошенка — 18,8%, а Тимошенко — 17,4%. ■

■ ДОСВІД

Довіряй, але перевіряй

Як часто помилюються соціологи:
практика 2004, 2010 та 2014 років

Катерина БАЧИНСЬКА

На неї орієнтуються, їй довіряють, нею апелюють, переконують, нав'язують і багато хто в неї вірить. Ім'я її соціологія. За кілька днів до першого туру президентських виборів з'являтиметься ще немало нових соціологічних досліджень.

Ми вирішили проаналізувати — як часто помилювалися соціологи з 2004 року та чи завжди вони чітко визначали переможця виборів? Будемо відверті, соціологічні опитування на сьогодні — це певний орієнтир. Як для політиків, так і для виборців. Завдяки їм електорат орієнтуються, чи є шанси у їхнього кандидата пройти до другого туру, а політики можуть відстежити, які їхні рішення, дії або ж заяви додадуть у підтримці, а які зашкодять. Проте досить часто можна почути думки, що соціології не варто довіряти. Адже час від часу таки трапляються такі ситуації, коли соціологічні дані суттєво відрізняються від кінцевих результатів виборів. Трапляється і так, коли, у підсумку, похибка між даними соціологів та результатами виборів сягає і 10%. Тому ми проаналізуємо три президентські кампанії, 2004, 2010 та 2014 років, щоб з'ясувати, коли ж соціологічні рейтинги відрізнялися від результатів виборів у першому туру.

Перенесемося у 2004 рік. Лідерами передвиборчих перегонів, за даними соціологів, були два претенденти на пост глави держави: тодішній Прем'єр-міністр Віктор Янукович та лідер опозиції Віктор Ющенко. За два тижні до першого туру виборів соціологи публікують свої остаточні дані. Але що цікаво — очевидного лідера вони не називають, адже різниця між двома Вікторами у межах статистичної похиб-

ки. Проте, за даними соціології, Віктор Янукович таки має більше шансів на перемогу, його відсоток становить, за результатами соціологічних компаній КМІС та «Демократичних ініціатив», трохи більше 34%. А от Віктору Ющенку соціологи пророкують близько 33%. У результаті, після підрахунку голосів першого туру, дослідники таки помилюються, адже Ющенко отримує більше, а Янукович займає другу позицію. Отже, у 2004 році соціологи у першому туру таки помилились.

Наступні президентські вибори відбувалися в Україні у 2010 році. Напередодні виборів першу та другу позицію в опитуваннях займали тодішній очільник опозиції Віктор Янукович та екс-Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко. Проте саме в 2010 році, що напередодні виборів, був чітко описанний лідер — і ним став Віктор Янукович. Соціологи Київського міжнародного інституту соціології пророкували лідеру опозиції — 42,2%, а «Демократичні ініціативи» — 33,6%. У підсумку ж, близьчими до результату були таки «Демініціативи», адже Янукович у першому туру отримав 35,3%. Проте Юлія Тимошенко, що КМІС, що «Демініціативи» прогнозували значно менше, аніж вона отримала. За останніми опитуваннями КМІСу, Юлія Володимирівна у 2010 році мала б отримати 22,1%, а «Демократичні ініціативи» — 25%.

2014 рік. Перші вибори в історії України, які відбулися в один тур. Петро Порошенко вперше бере участь у президентських виборах. Тут, мабуть, і не варто вказувати на дані соціології, адже від-

Малюнок Володимира СОЛОНОНКА.

рив із тодішнім конкурентом Петра Порошенка Юлією Тимошенко складав національно більше, аніж на виборах 2010 року. Проте, що цікаво, незважаючи на значний відрив Порошенка, деякі соціологи прогнозували йому значно менші цифри, аніж він отримав. КМІС прогнозував Петру Олексійовичу перемогу ще в першому туру — 54,7%, але якщо подивитися на дані Центру «Демократичних ініціатив», то можна побачити цифру 44%. Таким чином соціологи «Демініціатив» помиллилися більш ніж на 10%. А от уже згадуваний КМІС уперше в історії з точністю до однієї десятої назвав цифри, які Петро Олексійович отримав у результаті виборів — 54,7%. У свою чергу, у 2014 році Юлія Тимошенко мала меншу підтримку, аніж у 2010 році. КМІС прогнозував їй 9,6%, а «Демократичні ініціативи» — 8,4%. У підсумку на виборах Юлія Володимирівна знову отримала більше, аніж її прогнозували, — 12,8%, проте перемогу здобути не змогла.

Очевидно, що дані минулих років, сприяють неоднозначному ставленню до опитувань. Бо, з одного боку, вони чітко можуть вказати цифру, яку кандидат може отримати в результаті виборів, з іншого ж — можуть помилитися і на 10%. Тому напередодні першого туру важливо пам'ятати — хоч якими б точними були рейтнінги, вони не завжди є дзеркалом результатів виборів. Адже український виборець — досить непередбачуваний. І будь-яка подія, заявка, скандал або ж обіцянка кандидата у президенти може як позитивно, так і негативно вплинути на його вибір. Не варто забувати і про значну частину громадян, які приймають рішення, за кого ж поставити галочку, уже в день виборів на самій дільниці. І та сама соціологія, її результат можуть як мобілізувати, так і демобілізувати виборця. Ба, більше, за даними соціологів, за тиждень до виборів і досі не визначились зі своїм кандидатом від 15% до 25% виборців. Тому саме вони і можуть вирішити ситуацію у першому туру виборів. Адже досить часто у світовій практиці високий передвиборчий рейтнінг просто залишає електорат відпочивати на диванах. А на противагу цьому — низький рейтнінг кандидата, навпаки, активізує виборця. Тому — що ж буде насправді — побачимо лише після виборів 31 березня. ■

■ ЗВІТ

Дим є, а вогню немає

Генпрокурор США передав до Конгресу висновки про розслідування втручання Росії в американські вибори

Ігор ВІТОВИЧ

Спецпрокурор Роберт Мюллер закінчив розслідування у справі про можливе втручання Росії у президентські вибори в США 2016 року, про що в п'ятницю, 22 березня, повідомив у зверненні до Конгресу генпрокурор США Вільям Барр. За два дні генпрокурор Барр передав до Конгресу перші висновки на чотирьох сторінках про розслідування Мюллера, яке тривало 675 днів і тримало в напрязі США та світ. Ось що він заявив при цьому пресі: «Немає і не було жодної змови з Росією, що найбільш дурисвітське обвинувачення, яке я будь-коли чув, жодної змови, ніякої протидії вчиненню правосуддя».

«Втручання не було»

Прибічники президента говорять, що фінал розслідування — політична перемога Дональда Трампа, а противники стверджують, що сама доповідь ставить більше запитань, ніж дає відповідей. Конгресмени-демократи мають намір викликати генпрокурора Вільяма Барра на Капітолійський пагорб для детальних свідчень.

Сам Трамп наслідком роботи спецпрокурора задоволений. Ще б пак! Адже негативний для нього висновок комісії Мюллера у справі «Раша-гейту» (RussiaGate), як за аналогією з «Утергейтом» назвали розслідування, міг обернутися для Трампа початком процесу імпічменту. Президент США назвав цей звіт «повним виправданням». У Білому домі заявили, що Трамп «був у дуже гарному настрої» і «радий, що все так склалося».

Розслідування мало відповісти на два головні питання: чи співпрацювала команда Трампа з Москвою під час президентської кампанії 2016 року і чи намагався американський президент чинити перепони правосуддю? Усі майже два роки, доки тривало розслідування, Трамп стверджував, ніби щодо нього ведеться «попловання на відомо», вважав себе жертвою цькування і застережував зв'язки з Росією.

Наразі ми маємо лише інтерпретацію висновків звіту комісії Мюллера у виконанні генпрокурора Барра, який є «людиною Трампа». Але, як повідомляють американські ЗМІ з посиланням на джерела, близькі до розслідуван-

ня, у своєму звіті спецпрокурор Мюллер не радить висувати нові обвинувачення у цій справі. Хоча «втручання не було», але на цей час уже висунуто 34 обвинувачення, зокрема ѹ 25 громадянам Росії, ймовірно, співробітникам російської військової розвідки і «фабрики тролів». «Хоча в цьому звіті немає висновку про те, що президент вчинив злочин, він не звільняє його від відповідальності», — написав пан Мюллер у своїх висновках.

У рамках розслідування було допитано близько 500 свідків. До команди Мюллера входило 19 юристів, а також близько 40 агентів Федерального бюро розслідувань, експертів із розвідки, судових аудторів та інших фахівців.

Американські оглядачі також стверджують, що самому Трампу таки мали б висунути обвинувачення у протидії правосуддю. Це пов'язано з тим

Спецпрокурор Роберт Мюллер.

точком, який президент чинив на колишнього міністра юстиції Джеффа Сешнса, його заступника Рода Розенштейна, а також звільненого Трампом у травні 2017 року главу ФБР Джеймса Комі.

«Американці мають право знати правду»

Тепер же головне питання — чи буде оприлюднений повний текст звіту Мюллера і коли. Лист міністра юстиції до Конгресу на чотири сторінки про звіт Мюллера не є об'єктивним підсумком розслідування, заявляють представники демократів у Конгресі США. Глави фракцій демократів у Сенаті та Палаті представників вима-

гають оприлюднити документ до того, як до нього отримає доступ оточення Дональда Трампа. Про це, зокрема, заявили глава сенатської меншини Чак Шумер та глава демократичної більшості в Палаті представників Ненсі Пелосі. «Пан генеральний прокурор Барр повинен зробити так, щоб ні президента, ні його оточення не мали доступу до доказів і даних, які містяться в доповіді Роберта Мюллера. І Більш дім не повинен отримати можливість участі у прийнятті рішення стосовно того, яка частина цих даних та доказів може бути обнародувана, а яка — ні. Громадяни Америки мають право знати правду», — заявив Чак Шумер.

«Той факт, що доповідь спеціального прокурора Мюллера не звільняє президента від такого серйозного звинувачення, як перешкодження правосуддю, демонструє, наскільки на гальною є необхідність невідкладного оприлюднення повного звіту ѹ відповідних документів», — заявила спікер Палати представників США Ненсі Пелосі. Вона додала, що міністр юстиції Вільям Барр, призначений президентом Дональдом Трампом лише кілька місяців тому, «не є нейтральним спостерігачем» у цьому процесі і ѹ його лист про звіт Мюллера не є об'єктивним підсумком розслідування.

Водночас у спільній заявл

тре законодавців-демократів, голови комітетів Палати пред-

ставників США закликали Барра «невідкладно» виступити зі свідченнями в юридичному комітеті. Голови юридичного комітету Джерольд Надлер, комітету ѹ розвідки Адам Шифф і комітету з нагляду Елайджа Каммінгс наголосили, що доповідь Мюллера «прямо не вправдовує президента». «Неприпустимо, що після того, як спеціальний прокурор Мюллер 22 місяці докладно розкривав ці докази, міністр юстиції Барр упродовж 48 годин вирішив не висувати обвинувачення президента. Міністр юстиції вчинив так, навіть не опитавши президента», — заявили Надлер, Шифф і Каммінгс.

Оприлюднення ключових висновків розслідування може ознаменувати початок тривалої боротьби за оголошення всього звіту спецпрокурора Мюллера. Генпрокурор Барр заявив, що такі деталі будуть, але знадобиться деякий час для їхньої підготовки. Конкретних часових рамок він не назвав, проте демократи можуть вимагати свідчень генпрокурора перед судовим комітетом. І хоча Дональд Трамп заявив, що відбудеться «тотальне віправдання», близько десятка інших розслідувань продовжують вивчати його діяльність. Зокрема, члени комітету з розвідки Сенату США підготують власний звіт щодо можливого втручання Росії у вибори президента США у 2016 році. Про це заявив глава комітету з розвідки Сенату Річард Берр. ■

Олег БОРОВСЬКИЙ

■ ФАЛЬШ

ГОЛОВНА МІШЕНЬ — Україна

В ЄС зареєстрували понад 5 тисяч випадків російської дезінформації

Понад 5 тисяч випадків російської дезінформації було зареєстровано з 2015 року спеціальною європейською групою боротьби з фальшивими прокремлівськими повідомленнями. Цими днями минуло чотири роки з моменту створення групи в складі дипломатичного корпусу ЄС. У групі боротьби з пропагандою та дезінформацією Росії працює декілька людей, але є плани ѹ розширення.

Найбільше випадків дезінформації — понад 2 тисячі — стосувалися України. Експерти ЄС, після ретельного аналізу фальшивих повідомлень, визначили, наприклад, що дезінформаційна кампанія щодо Азовського моря розпочалася майже за рік до листопадової атаки російських підрозділів на українські кораблі.

У доповіді про випадки російської дезінформації майже 1200 стосувалися США —

ця країна посіла друге місце рейтингу після України. Третє місце займає Європейський Союз — 700 випадків, із них понад 120 — на тему Польщі. Йдеться про звинувачення в агресивній поведінці щодо сходу, про територіальні вимоги щодо України та мрії відновити імперію. Понад 400 випадків російської дезінформації було присвячено НАТО і Сирії, не набагато менше — міграції та приблизно 40 — «Брекзиту».

Останнім часом особливо активізувалася інформаційна війна проти трьох країн Балтії. В Естонії, Латвії та Литві організовано десятки нібито незалежних інформаційних сайтів, які насправді повністю фінансуються та керуються ними Москва.

Спеціальна група ЄС боротьби з російською пропагандою публікує щотижневий огляд на веб-порталі EUvsDisinfo. Експерти також розміщають дані та звіти у «Фейсбуці» та «Твіттері». ■

■ КОСА НА КАМІНЬ

«Брекзит» тягне на дно

Проти Терези Мей готують «державний переворот»

Олег БОРОВСЬКИЙ

Лідери Європейського союзу по-годилися відтермінувати вихід Великої Британії з блоку. Прем'єр-міністр Тереза Мей просила відкласти «дату розлучення», яка призначена на 29 березня, на три місяці, натомість, як домовилися учасники дводенного саміту ЄС у Брюсселі, відсторонити «Брекзит» можна буде за двома сценаріями — до 22 травня, якщо британські парламентарі таки схвалять проект угоди, яку пропонує Тереза Мей. Якщо ж Палата громад знову відкине проект угоди, Лондон має повідомити про свої подальші дії до 12 квітня.

ЄС знову дав Терезі Мей трохи часу. Якщо угоду про вихід ухвалить наступного тижня, прем'єр отримає два місяці, інакше — через два тижні ЄС буде готовий до жорсткого «Брекзиту», тобто без жодної угоди і з дошкільними для ЄС, але ще більш дошкільними для Великої Британії економічними та політичними наслідками.

Британські депутати вже двічі відкинули план виходу країни з Євросоюзу, представлений Терезою Мей. При цьому парламент та кож проголосував проти виходу з ЄС без угоди. Тепер Мей скликає засідання Палати громад і розпочинає третю спробу. Якщо попри все Мей усе ж зможе переконати парламент, британці матимуть час до європейських виборів у травні, аби адаптувати свої закони до нових реалій.

Минулих виходів у Лондоні сотні тисяч людей пройшли маршем, закликаючи провести новий референдум щодо членства країни в Європейському Союзі. Окрім того, станом на ранок 25 березня електронна петиція до парламенту з вимогою скасувати вихід Британії з ЄС і залишитися в Євросоюзі, започаткована 20 березня, набрала понад 5,3 мільйона підписів. Але Тереза Мей уже чітко дала зрозуміти, що дороги назад не буде.

Референдум про вихід Великої Британії з Євросоюзу відбувся в червні 2016 року. За вихід з ЄС висловилися близько 52% тих, хто проголосував. Так британські популісти втягнули власну країну та весь ЄС у вир хаосу, з якого наразі прийнятного для обох сторін «розлучення» виходу не знайдено.

Через це Тереза Мей зараз конкурює з Девідом Кемероном за звання найгіршого глави уряду всіх часів, зазначається в коментарі «Німецької хвилі», хоча на це вона вочевидь не заслуговує.

Можливо, що доба Терези Мей закінчується. Як повідомила напередодні низка провідних британських газет, міністри її уряду «готують державний переворот». Вони вимагають від Терези Мей скласти повноваження прем'єр-міністра, а в разі відмови загрожують колективною відставкою. Газета «Санді Таймс» повідомила, що шестеро міністрів готові підтримати кандидатуру віце-прем'єра Девіда Ліндгтона на посаду, яку має звільнити Мей. ■

Юрій ПАТИКІВСЬКИЙ

Зростання української економіки, як і прогнозували раніше, уповільнюється. У нинішньому році економічна ситуація у нашій державі виглядатиме трохи гірше, ніж було торік: коли наша економіка назагал зросла навіть більше, ніж прогнозували урядові експерти.

Найближчим часом експерти намагатимуться визначити правильні пріоритети, які за відповідних державних сприяння можуть призвести до росту. Зокрема НБУ пропонує робити ставку не лише на аграрну галузь, а й на розвиток транспортно-логістичної інфраструктури.

Краще, ніж очікували

Український Президент Петро Порошенко високо оцінює стан справ у вітчизняному господарському комплексі й заявляє: на сьогоднішній день наша держава випереджає багато сусідів із державами. «Я не виключатиму ймовірності виплати українським пенсіонерам тринадцятої щорічної пенсії. Але це станеться лише за однієї умови: якщо економіка нашої країни продовжує зростання. Сьогодні ми випереджаємо і Росію, і навіть багато країн Європи», — заявив Порошенко.

І у якомусь сенсі він має рацію. За даними Державної служби статистики, реальний валовий внутрішній продукт України в 2018 році зріс на 3,3%. Номінальний ВВП становив 3,5587 трлн. грн, у розрахунку на одну людину — 84,19 тис. грн. Показник макроінфляції становив 15,4%.

Курс національної валюти торік був відносно стабільним і коливався у межах 27,2 грн. за долар, при цьому під кінець року ми спостерігали, як курс укріплюється, що у попередні роки не спостерігалося. Номінальний ВВП при цьому в долларовому еквіваленті становив 130,83 млрд. доларів.

Питання «Добре це чи погано?» — непросте. Якщо брати за основу попередні прогнози Національного банку України, то у 2018 економіка спрощувала навіть трохи гірше, ніж передбачали. Так, як відомо, Національний банк України в кінці січня погіршив оцінку зростання ВВП України в 2018 році з 3,4% до 3,3%. Але якщо опиратися на прогнози Міністерства економічного розвитку і торгівлі, то результати минулого року є на порядок вищими: у Мінекономіки, як ми пам'ятаємо, заявляли, що зростання нашого ВВП становитиме 3,1%. При цьому Держбюджет минулого року зверстали на прогноз зростання економіки на 3%. Таким чином країна отримала реальний плюс.

Подякуємо банкам і страховим

Найбільше вплинули на зростання українського ВВП, як це не дивно, фінансова та страхова діяльність, які зросли на 12,4%. На другому місці — традиційний драйвер «локомотив» під назвою «сільське господарство»: вітчизняні аграрії, виростиши рекордний врожай та міцно зайнявшись своє місце на зовнішніх ринках, додали до нашого ВВП 7,8%. Зросло і будівництво — на 7,2%. Щоправда, аналітики зазначають: ідеться не про житловий фонд, а про спорудження на самперед об'єктів інфраструктури та інших споруд, не призначених для проживання людей. Найбільше падіння було

■ ГРА У ЦИФРИ

Стоп-кран для економіки

Зростання ВВП у 2019 році уповільниться до 2,5%.

Це, як не дивно, допоможе нам зменшити свій зовнішній борг

зафіковано у «гуманітарних» сферах: освіта обвалилася на 1,1%, «недореформована» медицина — на 1,7%.

Утім «позанормове» зростання ВВП має і свої мінуси. Найголовніший із них, що при такому сценарії суттєво зростають обсяги наших зовнішніх платежів. Ідеться про реструктуризацію наших зовнішніх боргів «ім. Яреско» — міністра фінансів України у 2015 році — яка уклала угоду про відтермінування наших виплат, випустивши державні деривативи на суму 20% списаних еврооблігацій.

Наші зобов'язання передбачають: якщо ВВП України перевищить 125,4 млрд. доларів, а темпи зростання ВВП — 3%, то, починаючи з 2021 року, ми будемо зобов'язані платити за цими зобов'язаннями вже з 2021 року. І закінчити виплати до 2040 року. Щоправда, економічні результати минулого року на цей процес не впливають, а отже, плюс 3,3% ВВП залишається для нас «безнаказними». Але вже дані нинішнього, 2019, року наші кредитори відстежуватимуть. І цілком імовірно, що через два роки запропонують нам заплатити.

Самі ж органи влади вважають подібний прогноз мало-ймовірним.

Надто добре — також погано...

А ось і свіже підтвердження цього пессимізму. Днями Національний банк України спрогнозував уповільнення зростання економіки країни у 2019 році до 2,5%. Причина — жорстка монетарна політика, яка необхідна, аби повернути інфляцію до середньострокової мети. Тобто 5% плюс-мінус один відсотковий пункт. А також — у, м'яко кажучи, стриманій фіскальній політиці, що її проводить регулятор.

НБУ заявляє, що до 2020 року очікувати позитивних і радикальних змін в економіці не варто. Економічне зростання в Україні, на думку аналітиків Нацбанку, знову прискориться в 2020-21 роках і стане наслідком поступового пом'якшення монетарної політики та пожавлення інвестиційної активності на тлі зменшення політичної невизначеності.

Таким чином, українські перспективи наразі виглядають не так уже й близьку. Так, у звіті Світового банку йдеться, що Україна зможе наступні роки залишити Європу за рівнем доходів приблизно через 100 років. Стільки часу необхідно, щоб наблизитися до рівня Німеччини. При цьому якщо Україна буде орієнтуватися на Польщу, її знадобиться в два рази менше часу, тобто близько 50 років.

Ставка на поля і дороги

Аби якось поліпшити наші перспективи, аналітики шукають так звані драйвери економічного зростання. За словами голови ради Нацбанку Богдана Данилишина, йдеться про сукупність механізмів, які вловлюють попит, каталізують імпульси, що йдуть від нього,

Одним із шляхів розвитку української економіки експерти вважають розвиток транспорту і логістики.

Фото з сайта 1news.com.ua.

включають на відповідному етапі різні активи (матеріальні, фінансові, інформаційні, трудові) в русло руху, змінюючи економічну ситуацію в країні.

За його словами, економіка України зростає три роки поспіль, і всі ці три роки основним драйвером зростання є внутрішнє споживання. Свого часу, уродовж двотисячніх, ми зростали завдяки будівельному буму у нас та ... Китаї і країнах Південно-Східної Азії. Будівельники могли запропонувати хороші ціни на продукцію української металургійної галузі, відтак до країни надходила валюта, зростали надходження працівників, які спричинили у тому числі й споживчий бум.

Тепер, на думку Данилишина, таким драйвером для економіки може стати аграрний сек-

тор: адже попит на українську сільгоспіродукцію є залишайтесь високим щонайменше у середньостроковій перспективі. Відтак, на його думку, мають зростати вітчизняне сільськогосподарське машинобудування, харчова промисловість, яка мала би нарощувати виробництво продукції з високою часткою доданої вартості. Певні успіхи тут уже є. «Нам вдалося перетворитися з експортера насіння соняшнику в гравця №1 світового ринку соняшникової олії, і цей приклад потрібо масштабувати, сектору виробництва мінеральних добрив», — пояснює Данилишин.

Великою, на його думку, є ніша для розвитку логістики, а проблема її стану залишається гострою. «Україна — в числі країн з одним із найвищих рів-

■ А ТИМ ЧАСОМ...

Ахіллесова п'ята Кремля

Американські експерти зізналися: вони чудово знають, як змусити Москву припинити свою агресивну політику, але не поспішають цього робити. «США можуть в односторонньому порядку застосувати повні обмеження на всі операції для російських банків. Якщо б ми зробили це навіть проти одного з десяти найбільших російських банків, то мали б моментальні фінансові ефекти», — колишній радник віце-президента США, екс-помічник глави Пентагону Майкл Карпентер як приклад навів подібну політику США щодо Ірану в 2013—2015 роках. Такий крок, за його словами, одразу змусив офіційний Тегеран сісти за стіл перемовин щодо ядерної угоди.

«Але ми досі й близько не вчинили так із Росією, хоча для нас це не складно. І це насправді є великою помилкою», — зазначив Карпентер, наголосивши, що такою є позиція не тільки Сполучених Штатів, а й Заходу в цілому.

нів логістичних витрат. В Україні 18% логістичних витрат пов'язані з доставкою пшениці з поля в порти, тоді як у Франції та Німеччині цей показник становить 8%, у США — 6%. Проблему необхідно вирішувати, в тому числі й для підвищення віддачі від сільського господарства, — зазначає голова ради НБУ. — Азовська криза показала також, що нам потрібні добре розвинені запасні варіанти портів на Азовському морі. Інакше можуть бути проблеми з експортом металів і зернових».

Зрештою, на думку експерта, активний розвиток транспортно-логістичної інфраструктури обов'язково даст імпульс підвищенню обсягів виробництва в чорній металургії, енергетиці, промисловості, будівельних матеріалах.

■ СХЕМИ

Гра ва-банк

Бізнесмен Ігор Коломойський натякнув, що планує забрати назад націоналізований «Приватбанк» — залежно від результатів виборів

Олег ГАНСЬКИЙ

Олігарх Ігор Коломойський заявив в останньому своєму інтерв'ю, що очікує на «правову оцінку і компенсацію» у справі націоналізації банку в разі програму Петра Порошенка на виборах Президента України.

«Для нас дуже важливі кілька аспектів цієї історії. Перший — це очистити своє ім'я, другий — покарати винних, третій — отримати компенсацію в тому чи іншому вигляді», — зауважив він, наголосивши, що зовсім не просимо Володимира Зеленського — у разі його перемоги на найближчих президентських виборах — компенсувати «збитки» за націоналізацію «Приватбанку». Аналогічну заяву зробив і сам Зеленський.

«Володимир Зеленський запевняє, що не віддастя Коломойському банку, якщо стане Президентом. Це правда. Замість нього все зробить незалежний український суд», — прокоментував ці слова економічний аналітик Сергій Фурса. Нагадавши приналежність обставини націоналізації «Привату».

«Якщо хтось забув, то держава змушена була націоналізувати «Приватбанк», адже його

власники виводили гроші з банку, збудувавши ідеальну піраміду, пілосос, який висмоктував гроші у вкладників і скерував їх на бізнес акціонерів. Банк не працював, як звичайна фінансова установа, а весь корпоративний портфель складався з кредитів пов'язаним особам. І повернати гроші ці пов'язані особи не збиралися», — сказав Фурса. — Після того, як держава націоналізувала банк, щоб його падіння не обрушило всю банківську систему і гривню, постало питання про відповідальність за злочини. У цивілізованій країні менеджмент банку давно б сидів у в'язниці. Але не в Україні...».

Сьогодні ж, за його словами, Коломойський підвищує ставки. «Відчуває, що у нього багато козирів на руках. А після рік тому йшлося про те, зможе чи ні українська держава змусити олігарха заплатити за шкоду, якої він завдав українській державі», — нагадав експерт.

Звинувачення на адресу менеджменту «Привату» підтвердила детективна агенція «Крол» за підсумками аудиту фінстанови: за її даними, до націоналізації наприкінці 2016 року «Приват» був об'єктом масштабних і скординованих шахрайських дій, що привели до збитків у сумі 5,5 млрд. доларів.

Айн Ренд

американська письменниця, автор бестселера «Атлант розправив плечі», засновниця філософської системи — об'єктивізму

■ ШАХРАЙСТВО

Солодкі обіцянки — гірке прозріння

Фермер повівся на правдоподібні пропозиції підставних «бізнесменів» і втратив гроші

Оксана СОВА

Про новий спосіб обдурувати на на-
гальних потребах покупців-агаріїв повідомила прес-служба ГУ Національ-
ної поліції у Тернопільській області. До
поліцейських Ланівського району із заявою про шахрайство звернувся керів-
ник одного з місцевих сільськогоспо-
дарських підприємств. Чоловік роз-
повів, що гроші у нього видурили не-
відомі підставні особи, як оплату за
міндобрива. Фермерові зателефонували
представники відомої компанії, що зай-
мається реалізацією паливно-мастиль-
них матеріалів та мінеральних добрив,
і запропонували за вигідною ціною при-
дбати аміачну селітру. Фірма, співробіт-
никами якої представилися додзвоню-
вачі, на ринку працює багато років,
має хорошу репутацію, що й спонукало
керівника до співпраці.

Узгодивши всі формальні фінансові
домовленості, фермер очікував на по-
ставку мінеральних добрив. Одного дня
справді прибула вантажівка з аміачною
селітрою, тож керівник відправив гро-

Якщо хочете мати хороши добрива під майбутній урожай, тримайте зв'язок із перевіреними постачальниками.

Фото з сайту agro-business.com.ua.

ші на рахунок фірми-постачальника. Та
сталося не так, як гадалося: водій від-
мовився вивантажувати товар, бо його
керівництво не побачило надходження
коштів, відправлених фермером.

Шахрайську схему вдалося розплу-
тати одразу, хоч повернути кошти тепер
складно. Виявилося, зловмисники пра-
цювали на два фронти: керівникові сіль-
ськогосподарського підприємства при-
везли селітру постачальники з Тернопо-
ля, з якими пройдисвіти домовлялися
про товар від імені ланівчанина. Але на-
даний ними фермеру рахунок, на який і

були перераховані кошти, не належав ні
тернопільському підприємству, ні фірмі
з Білої Церкви Київської області, пред-
ставниками якої відавали себе шахраї.

Відомості з фактом шахрайства внесено до Єдиного реєстру досудових роз-
слідувань і кваліфіковано частиною З
статті 190 ККУ. Поліцейські вживають
оперативних заходів, аби встановити та
розшукати підозрюваних осіб, агропід-
приємці застерігають бути уважнішими,
здійснюючи будь-які, на перший погляд,
цілком вигідні й грамотно задокументовані
фінансові операції. ■

■ ФОРУМИ

Агрокластер як модель продуктивної взаємодії

Як співпрацювати виробнику, споживачу і владі, демонстрували на AGROPORT West Lviv-2019

Олена ЯНОШЕНКО

У Міжнародному аеропорту «Львів» імені Данила Галицького 21-23 березня пройшов форум AGROPORT West Lviv-2019 — один із найбільших заходів аграрної галузі у Східній Європі. Виставка, в межах якої відбулася панельна дискусія щодо кластерного розвитку і розвитку органічного виробництва, орієнтувалася у першу чергу на дрібних і середніх фермерів. Серед ключових тем — тваринництво, рослинництво, вирощування органічної продукції, овочівництво, садівництво, рибне господарство, а також — діджиталізація сільського господарства. Нинішній агрофорум, місцем проведення якого традиційно стали термінали і аеродромні площа, українських аеропортів, уже в перший день відвідали тисячі людей, серед них Прем'єр-міністр Володимир Гройсман, керівники області та профільного міністерства.

На відміну від традиційних виставок AGROPORT — захід мультиформатний і проходить окрім у трьох містах (Львові, Херсоні та Харкові), щоб максимально врахувати регіональні особливості. Це своєрідний інтерактивний майданчик, де можуть зустрітися всі учасники цього процесу: фермери, бізнес, влада, представники громадськості; показати свої досягнення та обговорити проблеми. Форум входить до офіційного календаря заходів ФАО, проводиться за підтримки Мінагрополітики та Львівської обласної державної адміністрації.

«Агропромисловий комплекс — рушійна сила нашої економіки. Але ми поки й на третину не використовуємо його мож-

ливостей, — заявив на відкритті заходу Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман. — Торік в агропромисловий комплекс і переробку було вкладено капітальних інвестицій на 90 мільярдів гривень. Плануємо суттєво збільшувати кількість таких інвестицій, щоб виробляти більше, якісніше, свідше, створюючи кінцевий продукт споживання, на якому буде написано «Зроблено в Україні».

Головна мета форуму — розвиток потенціалу дрібних та середніх виробників аграрного сектору, створення передумов виробництва конкурентоспроможної продукції сільського господарства, розширення ринків збуту, налагодження міжнародних відносин. На сьогодні AGROPORT UKRAINE — це вже ціла система підтримки виробників. Організатори намагаються підвищувати обізнаність фермерів, давати нові знання, демонструвати кращі технології. Тут зираються найбільш зацікавлені, об'єднані спільною справою люди і спільно можуть зробити багато важливо-го для галузі і країни.

Нинішні учасники виставки, яких нарахували до п'ятдесяти сотні з усієї України, представили сучасну аграрну техніку, новітні технології вирощування та переробки продукції, новинки селекції. Окрім сучасних іноземних технологій представлено і чимало українських розробок: вітчизняна техніка, яка найкраще пристосована до наших ґрунтів, унікальні препарати захисту та добрива, які підходять для виробництва продукції саме у західніх регіонах України. Скажімо, дієвим інструментом для просування фермерської продукції на міжнародний ринок стане мобільний додаток AgroportEx.Bio, анг-

«Якщо задоволення одного купується стражданням іншого, краще зовсім відмовитися від такої угоди. Коли один виграс, а інший програс, це не уода, а шахрайство».

■ НОВИНИ ПЛЮС**Квоти вибираємо достроково**

З початку року українські експортери повністю використали чотири тарифні квоти на постачання до Європейського Союзу. Зокрема, за даними Мінекономрозвитку, станом на кінець лютого вже використано квоти на кукурудзу, мед, цукор, виноградний та яблучний соки. Крім того, з початку року використано квартальну тарифну квоту на м'ясо птиці. Повідомляється, що активно заповнюються тарифні квоти на пшеницю (68%), оброблені томати (57,9%), продукти переробки солодої та крохмалю (54,4%), вершкове масло та молочні настої (50,0%). У Мінекономрозвитку заявили, що на початок 2019 року українські експортери використовують можливості безмитного експорту в рамках 29 тарифних квот із 40.

Нагадаємо, Єврокомісія планує збільшити для України квоти на поставки курятини з 20 до 70 тисяч тонн.

Хто в аудиторі?

З 25 березня Мінагрополітики почало прийом документів на складання кваліфікаційного іспиту аудитора із сертифікації (агронома-інспектора, напрям «насінництво») за видом робіт — польове оцінювання насіннєвих посівів. Прийом документів триватиме до 8 квітня 2019 року за адресою: 01001, м. Київ, вул. Хрестатик, 24, Міністерство аграрної політики та продовольства України.

Телефон для довідок: (044) 279 27 04. Із переліком документів, порядком проведення кваліфікаційного іспиту та порядком видачі свідоцтва аудитора із сертифікації (агронома-інспектора) можна ознайомитися за посиланнями: наказ Мінагрополітики від 07.10.2016 № 366 «Про затвердження Порядку підготовки та проведення кваліфікаційного іспиту аудитора із сертифікації (агронома-інспектора) та форми заяви на складання такого іспиту», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 01.11.2016 р. за № 1420/29550. Та Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1031 «Про затвердження Порядку видачі, скасування, тимчасового зупинення дії та форми свідоцтва аудитора із сертифікації (агронома-інспектора).

Тваринництво стабілізується

Розвиток галузі тваринництва, збільшення виробництва продукції, підвищення її якості переважно залежить від системи годівлі тварин та кормової бази. На конференції «Комбікорми. Ефективне тваринництво», яка пройшла 22 березня у Києві, виробники та споживачі комбікормів обговорили діджиталізацію індустрії кормовиробництва, перспективи її розвитку в Україні, ринок комбікормів і кормових добавок, інновації в обладнанні та технології виробництва комбікормів, якість та безпечність сировини для виробництва комбікормів та інше. Після тривалого скорочення минулого року вдалося стабілізувати кількість поголів'я ВРХ в українських сільгоспідприємствах. Як запевнив заступник міністра агрополітики Віктор Шеремета, державна підтримка розвитку тваринництва збережеться і в 2019 році: уряд додав до переліку преференцій часткове відшкодування вартості будівництва та реконструкції підприємств зі зберігання та переробки зерна та надав можливість отримувати дотації не тільки за вирощених телят, а й за закуплених. Відшкодування підприємствам за утримання корів збільшили до 1 тисячі 800 грн.

Сировари вкладають у розвиток

ПрАТ «Звенигородський сироробний комбінат» із Черкащини у 2018 році отримало чистий прибуток у розмірі 23 млн. грн. Згідно з повідомленням підприємства в системі розкриття інформації Нацкомісії з цінних паперів та фондового ринку, його активи за рік зросли на 4,5% — до 351,4 млн. грн. Нерозподілений прибуток комбінату за підсумками 2018 року зріс на 45,9% порівняно з 2017 роком — до 73,1 млн. грн., сумарна дебіторська заборгованість — на 9,9% до 127,8 млн. грн. Звенигородський сироробний комбінат не планує виплачувати дівіденди, і 23 млн. грн. прибутку будуть спрямовані на модернізацію обладнання. На річних зборах акціонерів 25 квітня планується узгодити угоду щодо збільшення кредитної лінії до 50 млн. грн.

■ РЕФОРМА

Метод «реанімація»

Медицина Харківщини: складний «пациєнт» почав подавати ознаки життя, але до одужання ще далеко

Лариса САЛІМОНОВИЧ

Із Краснограда днями прийшла добра новина: у райцентрі нарешті врятують від руйнації історичну будівлю повітової лікарні, яку на початку минулого століття побудував хірург-подвижник Роберт Шиндлер. Причому в стінах старого особняка відкриють не магазин (головна ознака нашого часу), а саме медичний заклад — перший у місті хоспіс для тяжко хворих пацієнтів. Сама подія, можливо, й не претендує на сенсацію, але сповнена багатообіцяючим символізмом, адже покинута будівля, що є знаковою частиною історії Красноградщини, кілька десятиліть поспіль асоціювалася із загальним занепадом вітчизняної медицини, навіючи важкий смуток. І ось нарешті у місцевих та обласних чиновників з'явилася воля вдихнути у столітні стіни нове життя. Чи могла б ця подія статися не в рамках медичної реформи, яку наразі багато хто критикує, сказати складно. Але на Харківщині саме останнім часом почали виникати маленькі, проте реальні і системні «острівки», де люди можуть отримати недоступну їм раніше лікарську допомогу.

Лікарня Шиндлера

У всіх подвижників є власна долено-сна історія, схожа на маленький особистий подвиг. Як правило, усі вони мають реальні шанси отримати місце у найпредставніших закладах своєї галузі, але з якогось незрозумілого дива обирають варіант, де фактично з нічого створюють щось грандіозне. Роберт Шиндлер — один із них. Народився він у Полтаві 15 травня 1858 року у сім'ї спадкового провізора — нащадка тих німців, яких запросила Катерина II до Росії як знавців-медиків. Після закінчення в 1881 році Київського медінституту молодий хірург мав усі шанси поповнити лави фахівців відомої Олександровської лікарні, куди його запросили професори Стражеско й Образцов. Проте Роберт Шиндлер вирішив їхати на периферію. Спочатку п'ять років пропрацював у молдавській глибинці, а потім переїхав до Костянтинограда (колишня назва Краснограда), очоливши повітову службу охорони здоров'я.

Мрія відкрити сучасну лікарню збулась лише в 1914 році. Хоч як це дивно, але передшкодою стали дві біди, що актуальні й сьогодні, — брак державних коштів і небажання місцевої еліти бодай щось змінювати в усталених порядках. Кілька років ентузіаст просто домагався дозволу на будівництво, а коли отримав «добро», звів симпатичний будинок переважно за власні кошти. Тут було відкрите хірургічне, терапевтичне, пологове, дитяче відділення та лабораторія. Для хірургічної лікарні Шиндлер привіз із Німеччини новітнє обладнання, у тому числі й рентген-апарат, що на той час був сенсаційною новинкою.

Сьогодні будівля, яка занесена до Державного реєстру архітектурних пам'яток України, більше нагадує обличчя з порожніми зінцями. Втім, схоже, невдовзі її капітально відремонтують для того, аби відкрити тут перший на Красноградщині хоспіс. На цей проект коштом району вже підготували необхідну проектну документацію, а з Державного фонду регіонального розвитку виділили 18 мільйонів гривень. Ремонтні роботи розпочнуться цієї весни й триватимуть біля двох років.

Як повідомив голова Харківської обласної ради Сергій Чернов, потребу у хоспісі Красноградщина та сусідні райони відчувають вже давно. «Разом із місцевою владою та депутатським корпулом маємо спільну позицію щодо необхідності збереження пам'ятки архітектури та організації нових робочих місць», — сказав він. — А головне — будуть створені умови для надання необхідних послуг літнім людям». Такий же паліативний заклад відкриють невдовзі й у Дзворічанському районі. До речі, ця ідея вперше виникла ще 9 років тому, але тоді чомусь не була реалізована.

Доступний лікар

Недавно у селі Буди Харківського району відкрили капітально відремонтовану медичну амбулаторію. Від старої занедбаної будівлі тут залишилися хіба що стіни. Решта — покрівля, усі комунікації, вікна, двері, внутрішній інтер'єр були повністю

замінені. Скромний лікарський заклад також поповнився новим обладнанням. «Для амбулаторії було придбано електрокардіографи, сухожарову шафу, тонометри, пульсоксиметри, діагностичні набори, ваги для дорослих та немовлят, доплер, центрифуги та інші прилади, а також закуплено нові меблі, — повідомив головний лікар Центру первинної медичної допомоги №1 Харківського району Олексій Долгов. — Ми сміливо ввійшли у медичну реформу і не маємо сумнівів щодо її успіху».

Загалом на Харківщині заплановано будівництво 50 нових амбулаторій загальної практики. Тридцять таких об'єктів почали зводити минулого року. Паралельно у багатьох сільських населених пунктах з'являтиметься житло для лікарів, які вирішать наслідувати приклад подвижника Шиндлера. Усі заклади отримають комп'ютери і службові автомобілі. «Вже маємо амбулаторії, ступінь готовності яких 90 відсотків, — повідомив заступник голови облдержадміністрації Михаїло Черняк. — Там виконують оздоблювальні роботи. Загалом у першому кварталі року плануємо ввести в експлуатацію близько 15 об'єктів».

З'явилася у глибинці і зовсім нова послуга. Недавно у селищі Колонтаїв Краснокутського району почали використовувати комп'ютерну ЕКГ-систему CardioLab CS, розроблену харківським науковим центром «ХАІ-Медика». Прилад дозволяє лікарю бачити результат безпосередньо під час знімання даних. Інформація передається фахівцям обласної клінічної лікарні, які допомагають сільському медику встановити точний діагноз і призначити необхідні препарати.

Загалом Харківщина наразі входить до п'ятірки вітчизняних регіонів, де у сільській місцевості активно впроваджується система телемедицини. «Наша область має велику територію, розгалужену мережу населених пунктів, — каже Михай-

Зарплата лікарів після отримання закладом ліцензії некомерційного підприємства зараз становить близько 18 тисяч гривень, медичні сестри отримують до 10 тисяч.

ло Черняк. — При цьому виникають певні незручності приїзду пацієнтів до вузьких фахівців. У таких умовах необхідно було впровадити дистанційні форми організації медичної допомоги та консультацій. Зокрема, заклади охорони здоров'я першінної ланки та бригади екстреної медичної допомоги області було забезпечене мобільними апаратами системи «Телекард», яких сьогодні в області налічується 840 одиниць».

Сто років без комплексного ремонту

Як і лікарня Шиндлера, будівля Дергачівської ЦРБ розміщується у стінах старого будинку. Він і досі не втратив своєї архітектурної привабливості, хоча його стіни давно потребували капітальної реконструкції. Поки у стаціонарі тривав ремонт, пацієнтів приймали у поліклініці, яка була повністю оновлена ще позаминулого року. У стару ЦРБ майстри буквально вдихну-

Лікарню Роберта Шиндлера чекає дворічна реконструкція.

Фото із сайта Харківської облради.

Амбулаторія в селищі Буди сяє новим ремонтом.

Фото із сайта Харківської ОДА.

ли нове життя, перетворивши її на розкішну будівлю яскраво-жовтого кольору. Диво сталося завдяки тому, що керівництво області залучило до роботи міжнародних партнерів, зокрема, німецьку організацію GIZ. Загалом районні лікарні Харківщини не ремонтувалися по 30-40 років. Тут застаріли не лише шпалери на стінах, а й медичне обладнання. Проте торік крига не сподівано скресла. На теренах регіону було реконструйовано 22 об'єкти закладів охорони здоров'я обласного підпорядкування і 30 районних та міських лікарень. Значну частину коштів на цей проект виділив Європейський інвестиційний банк у рамках Надзвичайної кредитної програми.

З'явилися у лікарнях Харківщини і нові медичні прилади. «Паралельно з проведеним ремонтом закуповуємо нове обладнання, щоб лікарі мали нормальні умови для діагностики та лікування пацієнтів, — повідомила голова облдержадміністрації Юлія Світлична. — Для цього викорис-

таробітна плата лікарів після отримання закладом ліцензії некомерційного підприємства зросла вдвічі й зараз становить близько 18 тисяч гривень, медичні сестри отримують до 10 тисяч. «У лютому-березні минулого року було проведено підготовчу роботу щодо укладання декларацій з пацієнтами, — уточнила вона. — Також заклад забезпечили необхідними медикаментами, медобладнанням та спецодягом для лікарів, медсестер і водіїв. За підтримки ОТГ придбали комп'ютерну техніку та 4 автомобілі «Рено Дастер». Було капітально відремонтовано Новоселівську амбулаторію».

Шиндлером бути непросто

Сто років тому лікарю Шиндлеру довелося докласти немало зусиль, долячи бюрократичні перепони на шляху реалізації своїх ідей. Сьогодні ж навпаки, чиновники намагаються розворушити сплячий медичний менеджмент на більшу активність, але часто не знаходять підтримки. «Зараз медреформа проходить на рівні первинної ланки, — каже завідувач кафедрою загальної практики сімейної медицини Харківської медичної академії післядипломної освіти Олексій Корж. — Ось тут у медиків є певні застереження і навіть ймовірність саботажу з їхнього боку. Очікується багато нового, а лікарі стаціонарів в основному дуже консервативні люди. Раніше сюди гроші надходили на кожне лікарняне ліжко, а тепер фінансуватимуть послуги. Це зовсім інший принцип».

Звісно, без менеджерів, які добре знають особливості галузі й основи успішного бізнесу, лікарні навряд виграють боротьбу за пацієнтів. Але останні, зрештою, таки зможуть отримувати якісні послуги у тих медичних закладах, де консерватори навчаються вести справу по-новому. Ідея на цей рахунок — маса. Скажімо, президент Східно-української асоціації педіатрій Андрій Пеньков каже, що лікарям первинної ланки наразі дозволили не ходити на виклик пацієнтів. Але медичному закладу ніхто не забороняє ввести таку послугу самостійно, і тоді до фахівців цієї лікарні запишеться більше пацієнтів. Словом, усі тільки починається.

■ СПОГАДИ ПРО МАЙБУТНЄ

Сізіфове експертне коло,

або Про ширми
та велосипеди

Костянтин РОДИК

Два роки поспіль ми не вручали дипломів лавреатам рейтингу. 2012-го здійснили такий собі телевізійний брифінг у півторагодинній програмі Тетяни Гончарової на Першому каналі. Результати 2013-го розіслали поштою — під час Майдану, ясна річ, було не до церемонії. Наступна груднева експертна сесія (2014) традиційно відбулася у гостинному подільському будинку «Смолоскипу». Перед самим зібранням, як завжди, заїхав із волонтерським вантажем (канцтовари, чай-кава-печиво) керівник торгово-видавничої фірми «Самміт-Книга» Іван Степурін і каже: видавці скучили за святковим книжковим дійством — давайте придумаемо якесь театралізоване нагородження?

Так ми опинилися в аристократично-мусалоні дореволюційного кіноспортивного товариства, де нині театр «Сузір'я». Ірина Ступка, що працює там разом з Олексієм Кужельним, взялася організувати церемонію. Студентська театральна група втілила задум весело й захопливо. Запам'ятається досі небачений на «Книжці року» аншлаг. Зал «Сузір'я» уміщує заledве стоячими, а прийшло стільки, що не вистачило й додаткових стількив у всіх проходах, а на обидвох вхідних дверях так сильно скучились гости, що двоє видавців не змогли пробитися, аби одержати на сцені свої нагороди.

Одним із ведучих на тій церемонії був експерт «КР» Дмитро Дроздовський. Широко ерудований, з почуттям гумору і добром публічним мовленням, він, безумовно, неабияк додавав дійству вабливості. Дмитро вів і три наступні нагородження (2015, 2016, 2017). А 2018-го стався скандал із плагіатом. В Інституті літератури створили слідчу комісію; «Книжка року» призупинила експертне членство Д.Дроздовського до з'ясування.

Як ремарка: плагіат, звісно, крадійство. Та мені не дается до розуміння інше: це ж як треба зневажати свою голову, аби видавати чужі думки за власні!?

Звісно ж, щороку з'являлися й нові експерти. Якось зайдов на сайт Інституту історії України і був присмін вражений його високим навігаційним рівнем. Дзвоню професорові Кульчицькому, ділюся «відкриттям». Цим опікуються вчений секретар Інституту Геннадій Боряк, —каже Станіслав Владиславович, — познайомити? Авеж. Перед тим знову пірнув до інтернету й поновив у пам'яті, що ім'я архівіста-укладача-коментатора Г.Боряка значиться у багатьох історичних топ-виданнях раніших рейтингів. А вже під час зустрічі-знайомства дізнається, що етнограф Олена Боряк, авторка кількох так само резонансних досліджень — його дружина. Щиро вдячний обом за згоду увійти до експертного кола «КР»! У рейтингу-2018 упорядкована паном Геннадієм (у колективному співавторстві) збірка документів «Слідчо-наглядові справи Тараса Шевченка» (К.: Арій) посіла друге місце у своїй підномінці, а підготовлене (разом із Марією Маєрчик) видання «Крипта Федора Вовка: винайдення сороміцького» (К.: Критика) стало лавреатом серед етнографічної літератури.

А оце вже мені дзвонить Тарас Федюк: мушу скласти із себе обов'язки експерта рейтингу — треба зосередитися на власних мемуарах. Але запрос до «Книжки року» Людмилу Дядченко — мало що добра поетка, вона і вправна літературознавиця, знається на сучасному письменстві усього спектра. Ще одна наша давня експертка Юка Красюк порекомендува-

Засновник-меценат премії «Нонфіксн»
Володимир О.Тихий.

Фото К.Родика.

ла перекладача і маркетолога Олека Вєремко-Бережного та чільних книжкових промоутерів у Черкасах Людмилу Фіть і Юлію Чебаненко.

Оксану Овсюк «порадила» її книжка: «Життя після окупації: побут киян 1943-1945 рр.» (К.: Дуліби, 2017). Того року Леся Коваль запропонувала «Книжці року» зорганізувати на Форумі дискусійний кластер «Нонфіксн». В одному із семи «круглих столів», де обговорювалися стан і перспективи жанру «історія повсякдення» по-українському, взяла участь пані Овсюк — і по тому запросив її до експертної роботи. Погодилася!

До речі, саме на тому Форумі ми оголосили заснування премії «Нонфіксн» для вітчизняних авторів. Експерт «КР» Володимир О. Тихий перерахував на Міжнародний благодійний фонд «Смолоскип» кошти на чотири преміальні роки наперед, а щороку заохочення становить 40 тисяч гривень для лавреата і 25 тисяч для фіналіста. 2017-го тріумфували Ярослав Тинченко (Лицарі Зимових походів 1919-1922 рр. — К.: Темпора) і Леонід Ушкалов (Ловитва невловного птаха: життя Григорія Сковороди. — К.: Дух і Літера). 2018-го лавреатом став Володимир Срмоленко (Плинні ідеології. — К.: Дух і Літера), а фіналістом Володимир Панченко (Повість про Миколу Зерова. — К.: Дух і Літера). Сам пан Тихий випустив книжку «Що читати: знайомство з nonfiction» (К.: Дух і Літера, 2017) — збірку рецензій на популярні нині на Західі твори, велими корисні для перекладу й видання в Україні. А ще Володимир Олексович порадив залучити до експертиз журналіста-еколога Олега Листопада і соціолога Олександра Стегнія.

2014-й був не лише роком потужного розгону нонфіксн'у на українському книжковому ринку. Почалася війна. Перша реакція видавців — публікація перекладів з цієї трагічної проблематики. «Видавництво Старого Лева» випускає «Бойню номер п'ять» Курта Воннегута. «Клуб сімейного дозвілля» — шість романів Ериха Марія Ремарка. «Видавництво Жупанського» — «Воєнні записи 1939-1944» Антуана де Сент-Екзюпері. Чернівецькі «Книги-XXI» уперше перекладають українською канонічні спогади з Першої світової Ернста Юнгера «В стальних грозах». З'являються дві книжки про російсько-грузинську війну 2008 року: Ака Морчиладзе, «Прогулянка на війну» (Х.: Клуб сімейного дозвілля) та Баса Джанікашвілі, «Гра у войнушку» (К.: PR-Prime Company). Львівська «Астролябія» починає друкувати кілька книжкових практичних довідників майора швайдарського спецназу Ганса фон Даха «Тотальні опір». Юрій Щербак завершує свою трилогію (Час смертохристів; Час великої гри; Час тирана. — К.: Ярослав Вал) — коли вийшла перша книжка у 2011-му, її сприйняли за фантасти-

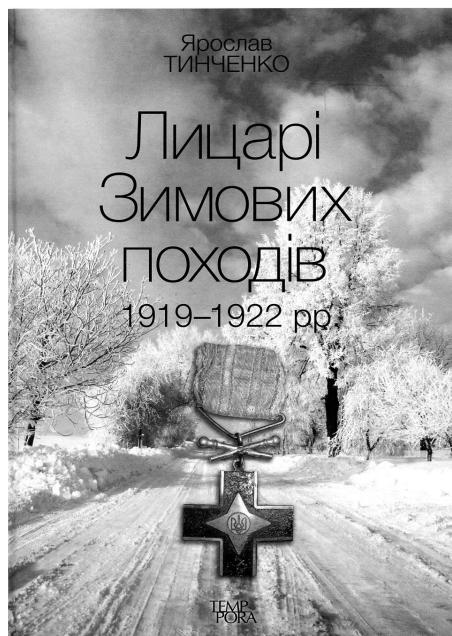
Перший лавреат першої премії «Нонфіксн»
Ярослав Тинченко.

Фото Лізи Абрамової.

ку. Тепер добре видно, що то є, сказати б, сценарний реалізм, що потроху, хоч як прикро, справджується.

Та, як на мене, найпомічнішим для розуміння того, що коїлося в Україні 2014-го, було тритомове дослідження Станіслава Кульчицького «Червоний виклик. Історія комунізму в Україні» (К.: Темпора). У першій книзі напрочуд переконливо проаналізовано незмінну суть соціо-державного покруча, довший час відомого під назвою «СССР» — чи не найбільшої ракової пухлини світу. Дослідження дістало статус Гран-прі'2014.

Повертаючися до перманентного оновлення експертного складу рейтингу. Восени 2018-го мене запросили до комісії з відбору книжок для наповнення бібліотечних фондів, що здійснює Мінкульт через свій підрозділ — Український інститут книги. Два роки перед тим я відмовлявся від такої «честі» — положення про закупівлю було вписано пошахрайському, і підставлятися ширмою під чиновницькі оборудки не випадало. Коли директором УІКу стала О.Коваль, її вдалося скасувати деякі одіозні пункти регламенту. Тож радо зголосився її допомогти з вибором асортименту.

Отже, треба було оглянути-оцінити дві з половиною тисячі книжок упродовж трьох днів — велими щільній графік; ясно, що працювати доведеться з ранку до вечора. До експертної ради увійшло 36 осіб. Проте, перші два дні поруч зі мною працювали лише одні й ті самі сім-вісім персон. То були люди, практично обізнані зі специфікою книжкового рейтингування: нинішні експерти «КР» Ольга Крекотена та Наталя Марченко, колишні наші експерти Тетяна Стус та Ірина Кучма. А ще — медіа-аналітика Діана Дуцик, менеджерка програми культурних ініціатив фонду «Відродження» Радослава Чекишева, харківський літературознавець Ростислав Мельників — іх і запросив до кола «Книжки року». А ще — фахівця з книжковою логістикою Артема Лобанова, котрий на той час очоював відділ бібліотек Інституту книги.

Решта членів комісії підтягнулися аж у другій половині останнього робочого дня. Кажуть, ми ознайомилися з асортиментом через видавничі сайти. Овва! Рекомендації

споживачам на підставі реклами виробника — оце так експертний рівень! Утім, я їх розумію: запропонована процедура відбору була підступно-примітивною. Вимагалося лише проставити проти кожної книжки-претендента «за» чи «проти». Можна було поставити «за» усім автоматично або — усім «проти». Найсмішніше, що такий «експерт» нічого би не порушив; найсумніші — хоч як голосуй, а за такої схеми вибудувати рейтинг не вдається. Бо ж ази соціології: бінарне оцінювання непридатне для обробки великих статистичних масивів. Та ще й без будь-якого розмежування книжок за видами, жанрами, цільовою аудиторією. А найтревожніше те, що не оприлюднено зведену таблицю: хто, за що і як голосував. У цій непрозорості може ховатися все, що завгодно — в тому числі і корупційна «темна кімната».

Аж ніяк не стверджую, що 120 мільйонів бюджетних коштів пішли випадкові книжки. За більшість закупленого не соромно. Але ж чи можна вважати, що до бібліотек відправилися видавничі вершки року, коли не розглядалися справді подієві новинки «Темпори», «Критики», «ЛютоСправи», «Акти», «Видавництва Українського католицького університету»? Може, ці видавці просто не схотіли брати участі в чужому маскараді? Тоді знімаю перед ними капелюха.

Я зустрічався з усіма дев'ятьма по передніми міністрами культури, пропонував гранично прозору і соціологічно обґрунтовану модель наповнення бібліотечних фондів — закупівлю за результатами «Книжки року». Ніхто з них не спрімігся вказати на сумнівне місце у пропонованій технології — усі демонстрували захват і готовність. А далі падала завіса непробивного мовчання.

Так, покладав надії на створення Українського інституту книги. Пан Ніщук навіть запросив обговорити можливість обійтися посаду директора нової структури. Питає: що, на вашу думку, треба зробити для ефективної роботи УІКу? Перше, кажу, треба піднести статус очільника до рангу заступника міністра — як то є у Польщі, досвід якої і покладено в основу закону про Інститут. Бо з директором бібліотеки — саме на такому рівні трактують у Мінкульті Інститут книги — комунікувати у міністерствах фінансів чи економіки просто не стануть. А контактувати з ними доведеться найперше, бо наявні директивні документи не відповідають сьогоднішнім викликам, а отже, підлягають кардинальній зміні. Бачу, теза не сподобалася. Розмова переходить на зарплатню. Присутня перша заступниця міністра озвучує цифру від двох до чотирьох тисяч гривень. Відповідаю: якщо візьмуся за справу, змушений буду відмовитися від усіх інших своїх проектів та відповідних прибутків, а пропонована сума покриває хіба третину. І тут чую: а навіщо вам відмовлятися від власних справ? Мовляв, «підставимо плаче»...

На цьому мій кастинг до лялькового театру закінчився. А винаходження велосипеду за бюджетні гроші триває.

...Три роки церемонія «Книжки року» відбувалася у бібліотеках: двічі у Національній науковій імені Вернадського, а результати рейтингу-2017 оголошувалися у Бібліотеці імені Максимовича Національного університету імені Шевченка. Перед тою останньою церемонією справи з її можливим фінансуванням стояли геть кесько, тож на своїй сторінці у «Фейсбуці» ми звернулися до усіх симпатиків: допоможіть, коли можете. Відгукнулися десятки з три благодійників, у тому числі й видавці та письменники: Галина Малик, Олександра Гаркуша, Марина Гримич, Валентина Кирилова, Ян Валетов; дехто перерахував кошти інкогніто. Фігурували три-і навіть чотиризначні суми переказів. І раптом телефонний дзвінок від народного депутата Ірини Луценко, з якою досі не були особисто знайомі: хочу зробити внесок на проведення «Книжки року» — від себе і Юрія Віталійовича. Озвучена цифра була п'ятизначною.

Вероніка ЗІНЧЕНКО

Днями мистецьку спільноту Львова та України в цілому сколихнула яскрава мистецька подія — постановка опери «Лоенгрін» Ріхарда Вагнера — не просто довгоочікувана, вона, за словами організаторів, мала стати мистецьким проривом.

Нетрадиційне прочитання партитури

Приємно здивували євроінтеграційні наміри вистави. Львівська сцена, німецько-австрійсько-український колорит групи художників-постановників, київські, львівські, харківські, тайландсько-австрійські виконавці і необмежено національний колорит глядача. Все це створювало враження різносвітового сднання, про яке власне і йдеться в опері Вагнера.

Не є дивним те, що нове, нетрадиційне прочитання партитури опери викликало контрастні відгуки у пресі. Більшість радіе факту виконання опери Вагнера в Україні, але губиться в питаннях оцінки цього явища. Загалом претензії до режисерського задуму зводилися до того, що опера виявилася статичною і досить канонічною, за виключенням сценографії та костюмів. Дійсно, відверто кажучи, сценографія вражає своєю дивакуватістю. Тим не менш є одне «але», про яке варто сказати.

Як представник «покоління Y» можу спокійно заявити, що ця постановка не дивує і не вражає. Як токажуть — і не таке бачили! Все що відбувається на сцені є зрозумілим, демократичним і доступним для розуміння сучасною людиною.

Думаю, що кожен хоч раз чув, а може й бував у квест-кімнатах. Подібна інтерактивна розвага вже кілька років поспіль є улюбленим засобом командних ігор. Особливий попит мають квест-кімнати з психіатричним нахилом. Команда постановників «Лоенгріна» напрочуд тонко відчула цю тенденцію у суспільстві і перенесла її у стіни Львівської опери.

Першими і единствими словами українською мовою була фраза «Ніколи не питай мене» (все інше виконувалось в оригіналі, німецькою, постановка йде з українськими субтитрами). Це своєрідний шифр і підказка, яка мала вказати на логічний вихід із квест-кімнати. Цікаво, що постановники настільки правдиво зміксували реальних героїв з аніматорами квест-оперної кімнати, що глядач до останнього намагався зрозуміти, то хто ж має вибратися назовні? Виявилось, що це — власне глядач!

ЧАС «Т»

Гра-випробування у вишуканому товаристві

Опера «Лоенгрін» Ріхарда Вагнера у Львівській опері, як захоплююча квест кімната

Король дурнів як типовий представник «золотої немолоді» й інші

Яким же був квест-простір? Сцена являла собою бокс із м'якими стінами у зеленому освітленні, де ліжка, на яких сиділи герої, стояли рядами і просто імітували палату, щоправда величезну, у психлікарні. Жінки, які осіддали ліжка ділилися на дві групи: зелено-синьоволосі (привіт Мальвіні!) таrudovолосі (привіт Пеппі Довгапанчоха!). Модераторами цих гуртів є Ельза (команда синіх) та Ортруда (командаrudих). Представники головічої статі, окрім головних героїв, були запрошеними незалежними спостерігачами, які у масках (а ля череп), мігрували кімнатою.

Решта головних героїв являла собою носіїв різних образних систем, які насищували квестінгопідказками. Так, король Генріх Птахолов (Юрій Трицецький), який «вразив» слухача вже з першої фрази, уособлював інфантільного короля дурнів. Жодної ознаки благородства чи породи він не мав. Типовий представник «золотої немолоді». Геть інакшим був Фрідріх (Віталій Загорбенський). Він чесно намагався грать роль героя. Але ключовим є слово «грати». Він — маріонетка Ортруди, і тому вигляд має відповідний. Це іграшковий самурай, пульт управління від якого має лише його дружина. У потрібний їй момент вона вмикає «off» — і Фрідріх затикає у позі ляльки на підлозі.

Ведучим вечора був королівський промовець (Микола Корнутяк), який чудово впорався зі своїм завданням: бути скрізь у потрібний момент і підказувати, кому і що робити. Не дивно, що саме він вів безмовний діалог із глядачем, щоразу закриваючи завіси в антракті і присідаючи у пародійному реверансі.

Глядач почав розуміти, що також бере участь у квест-випробуванні, коли повз нього проплив Лебідь у плащі із портфелем, нагадуючи лікаря, який, прийшовши на роботу, привів із собою чергового хворого — Лоенгріна (Нуттхапорн Там-

«Лоенгрін» Ріхарда Вагнера по-львівськи.
Фото з сайта opera.lviv.ua.

маті), який думає що він герой, лицар, хоча насправді він є Г'єро, у якого явні проблеми із жінками.

Не змінюючи партитуру оригіналу, постановники переносять увагу на внутрішній стан героїв. Манієцько-хвороблива Ортруда (Людмила Савчук), у якої комплекс манії самозвеличення, дійсно має відповідну музичну протекцію в опері Вагнера. Мецо-сопрано, яке тривалий час співає у не зовсім зручному верхньому регистрі, демонструє досконале виконання образу істерички.

Ельза (Олеся Бубела) має роздвоєння особистості. З одного боку — несмілива, третмлива, із хворобливою пластикою, з іншого — сурова та однозначна у своїх рішеннях. Її зациклення на визначення особистості Лоенгріна, яке в останній сцені має міцний інтонаційний фундамент, демонструє її шизофренічні нахили, адже примара лебедя

вбачається їй у кожній тіні.

Окремим піцентом є Лоенгрін (доречі, єдиний, хто чітко проспівує текст), який намагається налагодити стосунки з Ельзою. Зрозуміло, що він має проблеми у комунікації із жінками. Він не довіряє, боїться близькості, і навіть випитий із Королем алкоголь не допоміг йому зруйнувати психологічний бар'єр у стосунках. Лоенгрін прагне почуттів, водночас боячись бути щасливим. У момент його відвертої сповіді (як відомо, більшість психічних думає, що вони генії, лицарі, обрані, месії, і тому те саме бачимо і тут) приходить лікар-лебідь і веде хворого на процедуру.

Гра львів'ян у квест виконана блискуче, глядач і радий тому, що вітк із божевільні, і водночас у захопленні від такої розкішної програми. Єдине, що звичайні 60 хвилин у громадських квест-кімнатах замінено на 4,5-годинну гру у вишуканому товаристві. Але ця гра варта того!

ДО ДАТИ

Душа «Київського П'єро»

На Подолі відкрили пам'ятник Олександру Вертинському

Тетяна МІЩЕНКО

Із нагоди 130-річчя, у день народження, відкрили пам'ятник видатному уродженцю Києва Олександру Вертинському — артисту, кіноактору, композитору, поету і співаку. Відтепер його силует у столиці — на розі Андріївського узвозу та прилеглого Боричевого току. «Київський П'єро» увічнив скульптор Борис Довгань — автор герба головного міста країни, а ще пам'ятників: Папі Римському — Івану Павлу II у Києві, «Музика» для фонтану в сквері на вулиці Архітектора Городецького, «Художникам — жертвам репресій», скульптурних портретів філософа Григорія Сковороди, поетів-дисидентів Василя Стуса та Івана Світличного, академіка Володимира Вернадського та багатьох інших.

Перші виступи майбутньої знаменитості Олександра Вер-

тинського відбулися саме на київському Подолі: у Контрактовому домі та Клубі фармацевтів. Потім були театр «Соловцов» (нині той, що імені Івана Франка) та Народний (Троїцький) дім (тепер Театр оперетти). Крім того, на замовлення київських журналів митець писав невеличкі оповідання та театральні рецензії. Нагадаємо, колом його спілкування були поети Михаїл Кузмін і Бенедикт Лівшиць, художники Казимир Малевич, Марк Шагал, Олександр Осміоркін і Натан Альтман.

У 1913 році Вертинський переїхав у Москву. До речі, із середини 1915 року по кінець 1917-го артист з'являвся перед публікою в гримі сумного П'єро. Після революції виступав у Києві, Харкові, Катеринославі, Одесі. Із Севастополя помандрував до Константинополя; гастролював по Румунії та Бессарабії. Ней-

мовірний успіх очікував співака у Польщі. Із 1923-го оселився в Берліні, лицедіяв у німецьких Данцигу, Дрездені, Мюнхені, Кенігсберзі, також містах прибалтійських країн. А в 1925-му переїхав до культурної столиці світу — Парижа, де виконавча майстерність Олександра Вертинського досягла апогею. Глядачами виступів знаменитого шансонье були королі, принци, магараджі, відомі фінансисти — Моргани, Ротшильди, Вандербільти, королі екрана — Чарлі Чаплін, Грета Гарбо, Мері Пікфорд і Марлен Дітріх (їй присвятив пісню «Марлен»). Дружив, зокрема, з Сержем Ліфарем, Федором Шаляпіним та Анною Павловою. До речі, Олександр Вертинський разом з Іваном Мозжухіним знімався в кіно — в Парижі, Берліні, Ніцці. У 1934-му переїздить до США: Нью-Йорк, Чикаго, Лос-Анджелес, Сан-Франциско. А

Пам'ятник Олександру Вертинському в Києві.
Фото Олексія ІВАНОВА.

вже наступного року оселяється у китайському Шанхай. У 1943-му повернеться у Москву. Жили... по-радянськи.

«Ти подивися цю історію з Сталіним. Усе фальшиво, підло, невірно. На з'їзді Хрущов сказав: «Вішануємо встановлення пам'ять 17 мільйонів людей, замучених у таборах». Нічого собі?! Хто, коли і чим заплатить за «помилки» всієї цієї сволоті?! І доки будуть знущатися над нашою Батьківщиною? Доки?» — писав артист своїй дружині в 1956-му. За останні 14 років життя в СРСР митець написав лише трохи більше двадцяти віршів. Помер у віці 68 років у ленінградському готелі «Асторія». Поховали його в Москві.

«Усе своє життя Вертинський пишався тим, що він — киянин. Він неймовірно любив Київ, вважав його найкрасішим містом на планеті, — каже Олександр Брей, ініціатор спорудження пам'ятника митцю у столиці, колекціонер і мистецтвознавець.

У Музеї однієї вулиці 21 березня відкрили виставку «Київ — вітчизна ніжна» і презентували художній конверт та поштову марку, присвячену ювілею Олександра Вергинського. Спеціальним гостем заходів став співак El Kravchuk, у репертуарі якого — пісні «Київського П'єро».

СПОРТ

Вікторія Семеренко
українська біатлоністка

УКРАЇНА МОЛОДА | 13
ВІТОРОК, 26 БЕРЕЗНЯ 2019

Григорій ХАТА

Організаційний регламент кваліфікаційної кампанії чемпіонату Європи 2020 року, як, загалом, і його фінальної частини, значно відрізняється від своїх попередників.

Головна відмінність 16-го за ліком єврофоруму полягає в тому, що він не має чітко визначеного господаря. У випадку ЧЕ-2020 господарем змагань буде весь європейський дім — поєдинки відбудуться в 12 різних країнах континенту.

Так само видозмінена й кваліфікація турніру, котра проходить у пришвидшенному темпі. Груповий раунд відбору триватиме з березня до листопада 2019 року. При цьому не буде у кваліфікації «стикових матчів». Замість них, аби повністю доукомплектувати склад учасників ЧЕ-2020, УЄФА проведе «плей-оф» Ліги націй, де невдахи євровідбору розіграють чотири останні путівки на майбутнє Євро, на якому, загалом, змагатимуться 24 європейські збірні.

У відборі на ЧЕ-2020 збірна України перебуває в групі «В» разом із чинними чемпіонами континенту — португалами, сербами, литовцями та командою Люксембургу. Остання вже встигла нарібити в Європі галасу. Вигравши свій стартовий поєдинок кваліфікації у Литви й скориставшись турнірними обставинами, так званий футбольний карлик несподівано захопив лідерство у своїй «пульці».

А збірна України свою боротьбу за одну з двох прямих пірепусток на Євро розпочала нічнею з фаворитом групи — чинним чемпіоном Європи.

Після свого неочікуваного триумфу на французькому єврофорумі збірна Португалії зазнала певних кадрових змін, хоча, як і раніше, основною рушій-

■ ФУТБОЛ

«Несправедливість», що душу гріє

Відбіркову кампанію на майбутній єврофорум збірна України розпочала «мировою» з чинним чемпіоном континенту

Лідеру португальської збірної Кріштіану Роналду не вдалося подолати насичений український захист.
Фото з сайту championat.com.

ною силою команди залишається Кріштіану Роналду.

Під час поєдинків Ліги націй, щоправда, зіркового півзахисника до табору збірної не викликали, проте повністю відмовитися від послуг одного з кращих футболістів планети наставник португалець Фернанду Сантуш не зміг.

У матчі в Лісабоні Кріштіану, прогнозовано, був найпомітнішою постаттю у своїй команді, проте стати головним героєм матчу судилося все ж не йому.

Попри те, що «синьо-жовтим» значною мірою вдалося мінімізувати атакувальний потенціал Роналду, повністю позбавити португалець домінуван-

ня на домашній арені підопічні Андрія Шевченка все ж не змогли. Час від часу команда Сантуша завдавала розючих ударів по воротах «синьо-жовтих», які надійно захищав капітан команди Андрій П'ятов.

Власне, саме голкіперу «пірників», якому вдалися кілька пітifulних «сейвів», і судилося

зіграти в матчі доленосну роль. «Нічия в матчі між Португалією та Україною — несправедливий результат», — виголосив після гри засмучений «нульовим» підсумком протистояння Фернанду Сантуш.

Своєрідним «джокером» матчу міг стати й партнер П'ятова по клубній команді — новоспечений українець Мораес. Вийшовши на поле наприкінці поєдинку, форвард «пірників» мав прекрасну можливість вразити ворота господарів. Добити м'яч у незахищених воротах дебютанту «синьо-жовтих» завадив захисник мадридського «Реалу» Пеле.

Водночас нагоду продемонструвати на благо українського футболу свої бомбардирські якості та голеве чуття уродженець Бразилії мав учора, коли «синьо-жовті» гостювали в Люксембурзі.

Напередодні поєдинку другого туру наставник української команди Андрій Шевченко заявив про чіткий намір узяти в цій грі три очки. Попри те, що окремі експерти нині порівнюють команду Люксембургу зі збірною Ісландії, котра за останні роки досягла у своїй грі величезного прогресу, скромні представники Бенілюксу не повинні були порушити пла- ни Шевченка та К'.

Як не крути, а, навіть граючи останнім часом без номінального форварда, збірна України демонструє на європарені доволі змістовний футбол. До слова, не стойте на місці й збірна Люксембургу, котра, як свідчить статистика, в останніх десяти домашніх матчах зазнала лише двох поразок.

Григорій ХАТА

■ БІАТЛОН

Перспективний приціл

На кінцівку сезону в українських біатлоністів просто не залишилося сил

до тих, які він демонстрував на чемпіонаті світу в шведському Остерсунді, володар планетарного «золота»-2019 не показав.

Старший тренер чоловічої збірної України Юрій Санітра пояснив, що пік форми Підгрушного в нинішньому сезоні вдалося розрахувати з точністю до секунди.

І хочав в Холменколлені Дмитро на медалі не претендував, він став єдиним із представників українського біатлону, кому вдалося потрапити до складу учасників заключної гонки сезону — мас-старту. Підсумкове ж, 19-те місце в цих перегонах, по суті, стало відзеркаленням загальних здобутків Підгрушного в Кубку світу, котрий він завершив на 18-й позиції загального протоколу.

При цьому найбільше залікових балів за «кубковий» сезон у жіночій збірній України зібрала молода Анастасія Меркушина, котра в підсумковому табелі про ранги фінішувала 35-ю. Водночас «Великий кришталевий глобус» у біатлоністок дістався

італійці Доротеї Вірер.

Попри те, що на чемпіонаті світу нашим біатлоністкам в естафеті вдалося виграти «бронзу», керівництво вітчизняного біатлону залишилося нездоволеним підсумками сезону. Посівши в Кубку націй сьоме місце, українська біатлонна збірна не змогла повернуті собі втрачену минулого сезону максимальну представницьку квоту. Цікаво, що на старт спринтерської гонки в Холменколлені вийшло одразу семеро представниць України. Отримавши на заключний у сезоні етап додаткову квотну преференцію, тренерський штаб «синьо-жовтих» надав можливість провести пристрілку на найвищому рівні представницям найближчого резерву — Яні Бондар, Анні Кривонос, Надії Белкіній та Катерині Бех. Чимось особливим порадувати шанувальників вітчизняного біатлону дівчата не змогли, завершивши перегони далеко за межами «топ-30».

За словами наставника жі-

Кращим здобутком українських біатлоністок у нинішньому сезоні слід вважати естафетну «бронзу» на чемпіонаті світу в Остерсунді.

Фото з сайту IBU.

ночої збірної України росіяніна Андрія Прокуніна, знадобиться ще три-чотири роки, аби ці спортсменки змогли замінити нинішніх лідерів «синьо-жовтих». І це при тому, якщо їм уже зараз довірити місце в «основі» першої команди. Однак, як свідчить Прокунін, штучно відсувати на другий план ветеранів — Підгрушний та Семеренко — не варто, оскільки тоді жіноча збірна України втратить значну кількість позицій у Кубку націй, а водночас, і зазнає квотних втрат у Кубку світу. У будь-якому разі після завершення сезону голові вітчизняного біатлонного господарства Володимиру Бринзаку доведеться серйозно розміркувати над вибором подальшого курсу, адже експеримент із де-

централізованою підготовкою жіночої команди вийшов не надто вдалим. «Чи залишиться Прокунін? Може вийти так, що йому буде просто нецікаво працювати з нашою збірною. На жаль, ми досі не позбулися того менталітету, коли всі тренери хочуть тренувати своїх спортсменок, а всі спортсменки довіряють тільки своїм тренерам. Силою ж їх не змусиш тренуватися у нейтрального фахівця», — пояснив Бринзак.

Інша справа — чоловіча збірна України. Під орудою словацького Юра Санітри капітан «синьо-жовтих» Дмитро Підгрушний у нинішньому сезоні виграв перше в історії чоловічого вітчизняного біатлону планетарне «золото». У Кубку ж націй «синьо-жовті» посіли десяте місце.

Віталій МОХНАЧ

Організаційна складова будь-якого турніру, зазвичай, залишається «за кадром», проте саме від неї, більшою мірою, й залежить підсумкове враження від спортивного дієства. Вже не один рік в Україні проводиться «Міжнародний турнір» зі спортивної гімнастики, який із 2002 року регулярно збирає зарубіжних гостей. Акцентуючи на тому, що зараз у нашій країні на спорт узагалі ніхто не звертає уваги, ідеолог і натхненниця змагань — Стела Захарова — в інтерв'ю «УМ» емоційно, по-материнськи висвітила всі болючі точки проекту й розповіла про особливості підготовки до XVII Ukraine International Cup, який 30-31 березня відбудеться в київському Палаці спорту.

«Завжди оцінюється хороше, якісне»

■ Стело Георгіївна, чого цікавого та нового очікувати від «Міжнародного турніру» зі спортивної гімнастики-2019?

— Цього року до нас на турнір приїжджає рекордна кількість команд. Це представники 20 країн із п'яти континентів. І хочу відзначити, що це буде не просто один учасник від однієї країни, це будуть повноцінні делегації у складі 12-18 осіб, які з'їдуться до нас з усього світу.

■ Розкажіть, яким чином формувався заявочний список учасників на цьогорічний турнір?

— Після того як у нас на Донбасі розпочалися бойові дії, ми змушені були розпочинати все з нуля. У 2014 році ми не проводили турнір узагалі. А в 2015 році ми заманювали, вмовляли команди. Тоді, загалом, до Києва прибуло шість збірних.

Тож уявіть, який організаційний прорив за чотири роки — з 2015 до 2019-го — вдалося зробити нашій команді: людям, які йшли поряд зі мною, вірили в мене, допомагали, не кинули мене у непрості часи! Одній би мені, слід візнати, що зробити не відішло б: повернути віру людям у те, що Україна може на найвищому рівні — якісно і добре — приймати міжнародні змагання.

Гадаю, що для збірних-учасників Ukraine International Cup честь приїхати й змагатися на турнірі. Адже сьогодні ми вже не кожну команду можемо прийняти на змагання. І якщо стільки команд до нас йдуть, це означає, що вони високо оцінюють нас як організаторів.

Іноземець прискіпливо дивиться на якість того заходу, на який він приїздить. Він оцінює його організацію, повертася додому й активно ділиться враженнями зі своїми друзями, колегами. Змагання ж рівня чемпіонату світу та Європи стають місцем обміну думками з іншими збірними. Тут інформація, що в Україні є турнір міжнародного рівня, активно шириться, і національні збірні беруть на озброєння нову інформацію. І до Києва їдуть нові збірні. Завжди ж оцінюється хороше, якісне.

Зізнається, що в цьому році ми з превеликим жалем вимушенні були відмовити в участі збірній Індії, яка вперше просилася до нас на турнір. Нині там дуже активно розвивається гімнастика. В Індії працюють наші тренери. Однак їхня

■ ПРЯМА МОВА

Стела Захарова: Спорт має бути чесним, а вигравати — найсильніший

Олімпійська чемпіонка зі спортивної гімнастики — про жорсткі вимоги Міжнародної федерації до організації гімнастичних турнірів, проблеми внутрішньої «оргкухні» та способи енергетичного відновлення

заявка надійшла вже після завершення реєстрації. І нам довелось відмовити, тому що ми не взмозі охопити ту рекордну кількість учасників, яку очікуємо в нинішньому році.

■ За вашими відчуттями, що з тим магнітом, що притягує гімнастичні збірні до Києва?

— Повторюся, що цим магнітом є якісне проведення турніру. Спорт — це ж не шоу-бізнес, що очікі їдуть на мое обличчя подивитися, якою я сьогодні красуною чи бабою яго стала! Спортивний захід завжди тримається одного стандарту — наскільки якісно ти його проведеш, таке про нього і складеться враження, таким і буде йогоrenomе.

Як відбудеться організація турніру, на якому гімнастичному устаткуванні проходитимуть змагання, на якій арені точиться баталії — усе це визначатиме імідж спортивного заходу.

Наши турніри живе за чіткими жорсткими правилами Міжнародної федерації гімнастики (FIG). Ми отримуємо її дозвіл. FIG включає нас до свого календарного плану. Ми її рекламиємо, платимо чималі внески.

■ Які обов'язкові вимоги вимулює FIG до міжнародних турнірів, які проходять під її егідою?

— Припустимо, коли йдеться про суддів, то вони мають бути лише міжнародної категорії. Заявити на турнір суддів національної категорії ми не маємо права. Усі судді — найвищої кваліфікації, а їх у нас дуже мало, оскільки їх підготовка — це дуже коштовна справа. Суддя має їздити на курси, які, скажімо, проходять десь в Японії, і далеко не кожен за свій рахунок може собі це дозволити: купити квиток, сплатити проживання, оплатити внесок. Зрештою, тренінг має доволі жорсткі вимоги для його проходження.

Окрім уваги потребує питання встановлення гімнастичної помості. ■ Поділіться секретами зведення помосту.

— Процес встановлення гімнастичної помості, який має висоту 90 см і займає площа три тисячі квадратних метрів, потребує неабиякої точності й чітких розрахунків, адже в процесі його монтажу дрібниць бути не повинно.

Загалом, вимірюють кожен сантиметр, адже гімнастичні снаряди мають стояти надійно зафікованими. Від цього, власне, залежить безпека спортсменів. І роблять це кваліфіковані спеціалісти, яких навчали іноземні фа-

хівці. У нас проводять тендер — відкрите торги — на виконання цієї відповідальної процедури зі встановлення помосту. Хоча я вважаю це знушенням над спортом. На мою думку, спорт має бути поза цим.

Виходить, що є купка людей, яка хоче отримати швидкі гроші, не розуміючи ні тонкої специфіки нашого виду спорту, не маючи також і фахівців-встановлювальників, для навчання яких, до слова, ми за власні кошти привозили спеціалістів із Франції.

Виявляється, десь у Запоріжжі є фірма, котра без відповідних знань і навичок може уйти відкрите торги і заявити, що вона теж може виконати цю роботу. Але потім вони заявляють, що ми виконати це не можемо, і потім, від заздрості чи злості, не знаю від чого ще, зривають нам підготовчий процес. Вони не розуміють, що під ударом опиняється імідж України.

У нас у країні є лише кілька таких компаній, які можуть якісно та професійно виконати установку помостів. Чому я про це кажу, тому що стає прикро й образливо, коли ти проводиш тендер — і тут з'являється такий ось «подарунок». Розуміючи, що виконати як слід замовлення не вдається, вони телефонують і заявляють: дайте нам певну суму грошей, і ми напишемо відмову.

Уявляєте, до чого доходить, коли йдеться про можливість заробити.

Із такими ось труднощами нам доводиться стикатися. І вважаю, що на це має звернути увагу наша держава — люди, які вигадали такі-от процедури щодо спорту.

«Сьогодні спортивна гімнастика на українському ТБ — не формат»

■ Виходить, тема спорту в нашій країні нині не є актуальну?

— На жаль, про таку красу, як спорт, сьогодні важко вийти і розповісти у нас на телебаченні. Дуже багато людей мені дзвонять і пишуть, наголошуячи на тому, що хочуть дивитися наш красивий вид спорту, але в нас немає можливості вийти на ТБ — на комерційних каналах нам говорять, що ви — не формат.

Коли ми будемо «формат», я не знаю, — напевно, коли вже нація наша стане зовсім хвора чи почне швидко вимирати?! Може, тоді замисляться величі люди, які над нами сидять, що треба щось робити.

А зараз доводиться бачити на телеканалах одні й ті самі обличчя, що з року в рік, ма-

Стела Захарова.

ючи змогу заплатити за один ефір 10 тис. доларов, розповідають речі, після яких хочеться перемкнутися на канал про тварин чи природу й більше не слухати «пісень» товсто-сумів.

■ На минулорічному турнірі підвищена увага була прикута до талановитого юніора Назара Чепурного, який згодом здобув «золото» на юнацькій Олімпіаді-2018 в Аргентині, та нового лідера жіночої збірної Діані Варинської.

— Ви знаєте, я пишауся тим, що можу бодай щось зробити для цих хлопців та дівчат. Тому що для них це дуже важливо. Вони розуміють, що подібних можливостей у них не так уже й багато..

Я дуже щаслива, що, всупереч усюму, у нас росте така молодь. Яка здатна показувати

такий результат. Адже, повірте, у країні немає нічого — ні умов, ні інфраструктури. При тому що нічого не створюється, всупереч усюму зростають такі зірочки, які прославляють нашу країну.

Знаєте, як людина, яка пройшла вже багато в спорти, і мені, слава Богу, вистачає мудрості, я хочу казати, що змінити це ми зможемо лише тоді, коли буде політична воля першої особи держави — Президента. Усі чекають, як він (незалежно від його прізвища) побудує вертикаль для благополуччя своєї країни, в якій живе він і його сім'я, так і буде далі розвиватися життя. Уявіть, ми зараз вважаємося найбіднішою країною у світі. Від того, як поведеться лідер країни, так ми й надалі почуватимемося у своєму

рідному дому. Повертатимуться наші співвітчизники на батьківщину, чи від'їжджатимуть в інші краї, де й будуть — у спорті, науці, культурі — демонструвати свій хист.

Зарах, коли ідеш до Європи, бачиш, що вона вся заповнена українцями. Вони там працюють, намагаючись знову знайти себе. Із сумними очима вони дивляться на нас, коли починаєш говорити з ними про наболіле. Вони бачать себе у своїй рідній країні, а не десь там «падчерики» чи прибиралиниками, під людьми, які, можливо, їх навіть і не варти. Люди з вищою освітою, закінчивши провідні виші нашої держави, змушені там прибирати туалети й мучитися від цього. Це жах, це наш біль.

■ А кого з гімнастів першої збірної країни ви хотіли б побачити на цьогорічному турнірі?

— Чекаємо всіх, але останнє слово, звісно ж, за наставниками чоловічої та жіночої збірної. Хотілося б побачити Олега Верняєва, але сьогодні він переважає непростий період. У нього травма, і він лікується в Ізраїлі. Бажаємо йому найшвидшого одужання. Спорт — він непередбачуваний.

Загалом, у пріоритеті — гімнасти першої команди, проте зі складом української команди стане все зрозуміло більше до старту змагань.

■ Від особистих контактів тренерів з вами чи, можливо, ваших особистих вподобань, лист-заявка «синьо-жовтих» якимось чином залежить?

— Нікого й ніколи в житті я не тягнула за вуха. Як спорстменка, я завжди стоятиму на тому, що першим пріоритетом у відборі є результат. Виходити на старт повинна та людина, котра на це заслуговує. А не той, хто сидить на лавці й чекає, поки його протягнуть нагору. Спорт має бути чесним, а вигравати — найсильніший. Насправді, вважаю, що ці осі звання — кандидат у майстри спорту, майстер спорту, котрі можна отримати без особливих зусиль, — взагалі потрібно прибрести. Є титул чемпіона світу, переможця Олімпійських ігор — і цього, на мою думку, має бути достатньо. Раніше, щоб отримати майстра спорту, потрібно було показати певний результат. Навіть для значка ГПО потрібно було бігти. А зараз — достатньо зайти в потрібне місце.

Щодо мене, я б залишила одне звання — заслужений майстер спорту. Виграв чемпіонат світу чи Олімпійські ігри — отримай «корочку» ЗМС.

«Коли робиш для людей щось добре, отримуєш від цього позитив»

■ Ну а для проведення етапу Кубка світу зі спортивної гімнастики в Києві чого не вистачає?

— Загалом, для цього у Міжнародної федерації гімнастики існує величезний талмуд регламентних норм і правил, і якщо ти їх не виконаєш, ніколи не отримаєш право на проведення етапу КС. А, скажімо, якщо отримав дозвіл, але не зробив те, що зобов'язався, тебе довічно дискваліфікують, без права на організацію будь-яких міжнародних змагань. У FIG усе дуже строго. Там немає «своїх». Вони чітко слідують правилам, нікому не надаючи жодних привілей.

Приміром, у 2016 році нас ледь не позбавили ліцензії. Після приходу у FIG нового президента — японця Морінари Ватанабе — вимоги до організаторів значно зросли: ні кроку вліво, ні вправо. Коли ж ми на турнір поставили суддів національної категорії, з нас уже були готові зняти ліцензію. Ми просили, благали. Стоячи на колінах, обіцяли, що то було востаннє. Вони нам повірили, але пообіцяли, що в разі ще одного подібного порушення права на проведення міжнародного турніру в нас більше не буде. У них — суверінні вимоги. І ми також до цього ставимося з підвищеною відповідальністю.

■ Вочевидь, однією з основних проблем такої організації є стан головної критої арени країни?

— Перш за все, для змагань найвищого рівня необхідний додатковий гімнастичний зал із таким самим комплексом устаткування, на якому виступа-

ють спортсмени на головному помості. Якщо цього немає, ти ніколи не отримаєш право на їх проведення.

А стolicний Палац спорту настільки застарілий, і ніхто в ньому нічого не робить, що навіть шансів немає на проведення в ньому етапу КС.

Не від нас це залежить. Держава, «спортивне» міністерство, міська влада повинні думати про головну криту арену країни.

Водночас у київському Палаці спорту все продовжує сипатися. Але щороку до безумства продовжують підвіщуватися ціни на оренду. Цього року потрібно заплатити 1 млн. 100 тис. гривен. Тоді як минулого ця сума становила 700 тис. Невже так сильно зросли ціни на світло та опалення? Чи щось змінилося в самому палаці? Як висіли ті страшні франки, так і висять.

На жаль, наразі відсутні технічні умови для проведення в Києві етапу КС зі спортивної гімнастики.

■ До речі, а де ви запозичуєте комплект снарядів для турніру?

— Із року в рік ми просимо: дайте нам спеціально для турніру, котрий, без перебільшення, вже став візінаваним брендом, другий комплект снарядів. Але, як і раніше, доводиться викручувати, знімати гімнастичне обладнання в тренувальному залі Олімпійської бази в Кончи-Заспі.

Щось ламається в опорних механізмах, кілім під час перевезення втрачає свою властивості, але нікому це не потрібно, ніхто не хоче про це слухати.

■ Стело Георгіївно, кого з офіційних гостей ви б хотіли особисто запросити на турнір?

— Цього разу собі я сказала, що просити нікого не буду. Мені цікавий наш український глядач — люди, які приходять і вболівають за наш спорт. Люди, які знаходять час, беруть своїх дітей і йдуть підтримувати тих спортсменів, які на міжнародних стартах прослав-

ляють нашу країну.

■ Вочевидь, організаційні клопоти відбирають багато сил. Як відбувається процес вашого психологічного відновлення?

— Іноді, я справді, сил просто немає. Буває, що вже нічого не хочеться — я ж жива людина, не робот. Роки йдуть, і стає все тяжче. Але я не здається. Буду боротися, аби дожити до того моменту, коли в Україні буде все добре й прекрасно. І до мене приходитимуть люди й пропонуватимуть свою допомогу.

■ І це греє вашу душу?

— Коли занурюєшся в негатив, розумієш, що хтось черпає твій позитив і саме в ту діру й витікають усі сили. Коли ж робиш для людей щось добре, хороше, прекрасне, отримуєш від цього внутрішнє задоволення. Для мене успішне проведення турніру — потужний енергетичний заряд, який і дозволяє мені щороку все розпочинати поновій. ■

30-31 БЕРЕЗНЯ 2019
Палац Спорту ВХІД ВІЛЬНИЙ
XVII МІЖНАРОДНИЙ ТУРНІР
ЗІ СПОРТИВНОЇ ГІМНАСТИКИ

UKRAINE INTERNATIONAL CUP
Організатор - Олімпійська чемпіонка Стела Захарова

За підтримки
 Міністерства молоді та спорту України
 Київської міської державної адміністрації

Офіційний партнер

За підтримки
 Міністерства молоді та спорту України
 Київської міської державної адміністрації

Ексклюзивний
 ювелірний партнер

Страховий
 партнер

Партнери

Медіапартнери

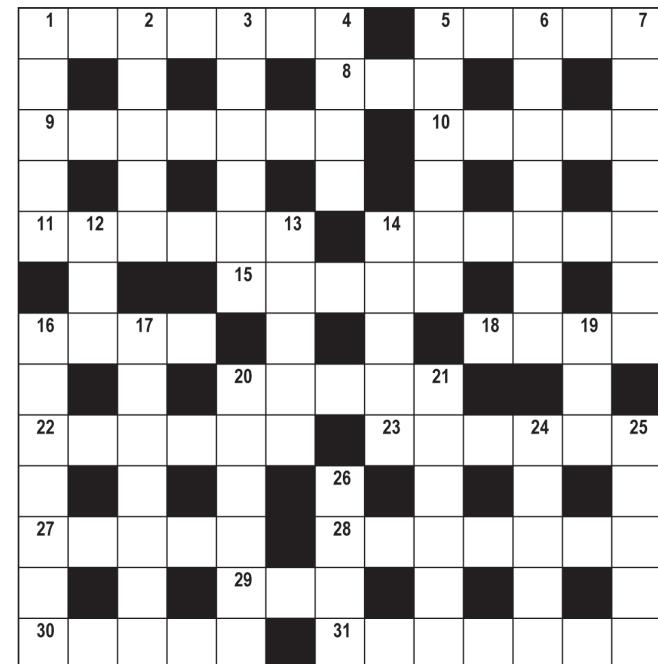
Читайте
в наступному
номері:

Молодий та ранній

26-річний директор школи має неабиякий авторитет

16 | УКРАЇНА МОЛОДА
ВІТОРОК, 26 БЕРЕЗНЯ 2019

КАЛЕЙДОСКОП

■ КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №34

По горизонталі:

1. Столиця Венесуели. 5. Німецька військова розвідка часів Третього рейху. 8. Транспортний засіб, який взялися везти Лебідь, Рак і Щука у відомій байці. 9. Характеристика електричного струму, яка вимірюється у вольтах. 10. Зібрання документів, які втратили свою актуальність і цікаві переважно лише дослідникам. 11. Різновид полини, який використовують, як спецію, і який дає напоям яскраво зелений колір; естрагон. 14. Селище біля Ялти, відомий у минулому курорт. 15. Райцентр на Одещині. 16. Псевдо Івана Фірцака-Кротона, який у 1928 році був визнаний найсильнішою людиною світу. 18. Система знаків для кодування інформації. 20. Третій імператор найбільшої в історії Стародавньої Індії держави Маурії. 22. Південноамериканська ліана, соком якої індіанці змащували наконечники стріл, роблячи їх смертельними. 23. Пігментна пляма навколо соска на жіночій груді. 27. Ім'я відомого італійського композитора, автора музики до фільму «Професіонал». 28. Поетичний художній прийом, який полягає у повторенні однакового зачленення в усіх рядках катренів чи в усіх куплетах. 29. Бобова рослина, яку ще називають турецким горохом. 30. Команда собак, яка означає наказ принести кинуту річ.

21. Дев'ять найважливіших урядовців із широкими повноваженнями у Стародавніх Афінах. 23. Спортивний суддя. 24. Різновид гравюри на металі, неперевершеним майстром якої був Тарас Шевченко. 25. Стилизоване декоративне зображення зубчастих листків рослини, яке називається «ведмежа лапа». 26. Стандартна міра довжини.

Кросворд №32 від 20 березня

По вертикальні:

1. Товста мотузка, сплетена з багатьох тонких. 2. Конусоподібний пристрій, призначений для підсилення звуку. 3. Молочний сік деяких тропічних дерев, з якого виготовляють гуму. 4. Батько нареченого чи нареченої для батьків з іншого боку. 5. Кімнатна рослина; рододендрон. 6. «Найголовніші» люди в будинку чи на підприємстві, які вирішують, пускати тебе далі дверей чи ні. 7. Знаменита комедія Миколи Гоголя. 12. Початкові знання, основи професії чи науки. 13. Німецький філософ, автор книги «Так говорив Заратустра». 14. Хімічна речовина, якої, за повір'ям, багато в пеклі. 16. Тітка Проні Прокопівни із комедії Михайла Старицького «За двома зайцями». 17. Ім'я священика, героя шекспірівської драми «Ромео і Джульєтта». 19. Порушення правил у спортивних іграх, попередження.

20. Дев'ять найважливіших урядовців із широкими повноваженнями у Стародавніх Афінах. 21. Спортивний суддя. 24. Різновид гравюри на металі, неперевершеним майстром якої був Тарас Шевченко. 25. Стилизоване декоративне зображення зубчастих листків рослини, яке називається «ведмежа лапа». 26. Стандартна міра довжини.

■ ПРИКОЛИ

Під час футбольного матчу на стадіоні дружина запитує чоловіка:

— За що цього глядача так ляєть сусіди?

— Він кинув пляшку в суддю.

— Але ж не влучив.

— За те їй лято.

Подруги запитують жінку:
— А що ти подарувала своєму чоловікові?
— Ну що можна подарувати людині, в якої є? Хіба що тільки валер'янку.

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Комерційні публікації виходять під рубриками:

«Український виробник», «Позиція», «Банківська справа»,

«Фінансова експертіза», «Здоровенькі були», «Це — працє!»,

«Знайомтесь — новинка», «Партнерство», «Програми»,

«Проекти», «Альма-матер», «Продукт», «Протистояння»,

«Вітасмо», «Любов і шана».

Матеріали із позначкою друкуються на правах реклами

Газета друкується
у видавництвах:

«Преса України» — у Києві

Зам. 3009034

«Видавничий дім

«Високий Замок» — у Львові

Зам. блок № 157

Верстка та виготовлення

фотограф —

комп'ютерний центр

редакції «УМ»,

Газета виходить

у вівторок, середу,

п'ятницю — суботу (спільні номери)

Тираж 86734

1234567890

Читайте
в наступному
номері:

Молодий та ранній

26-річний директор школи має неабиякий авторитет

16 | УКРАЇНА МОЛОДА
ВІТОРОК, 26 БЕРЕЗНЯ 2019

■ РОДИНА

Кайлі Дженнер — наймолодша мільярдерка

Успіху своєї доночки сприяє матінка Кріс

Дара ГАВАРРА

Попіл мільярдерів поповнив новачок. Причому місце наймолодшого мільярдера (за версією «Форбс») замість Марка Цукерберга (який став ним у 23 роки) зняється тепер 21-річна Кайлі Дженнер, раніше більш відома як молодша зведена сестра Кім Кардашьян. І нехай порівняно з «мастодонтами» бізнесу статки дівчини досить «скромні» — всього якийсь один мільярдик, проте амбіції у цієї юнки, а головне потенціал — ого-го які!

А починалося все з того, що спрінта матуся шістьох дітей (четверто — від першого чоловіка Роберта Кардашьяна, і двоє — від другого, Брюса Дженнера) Кріс Дженнер створила телевізійне шоу «Сімейка Кардашьян», яке принесло неабияку популярність усім членам її родини. Діти тут-таки почали експлуатувати свою славу і капіталізувати її у різних способах. Зокрема, Кайлі Дженнер — наймолодша з усіх дітей — активно піарилася в усіх можливих соцмережах — «Твітер», «Фейсбуку», «Інстаграм», де у неї назирається аудиторія у понад 175 мільйонів фоловерів.

Оскільки США — величезний ринок, який насичити товарами не так легко, то дали все пішло мов по маслу — дівчина заснувала у 2015-му фірму власного імені Kylie Cosmetics, яка продавала косметичні

Кайлі Дженнер.

Варка ВОНСОВИЧ

Те, що Китай сьогодні «рульить» майже в усіх сферах людського життя, ні для кого не секрет. Піднебесна робить прорив в економіці, техніці, навіть космосі. Проте в головах багатьох людей ця країна асоціюється все-таки з комуністичним режимом Мао та страшною бідністю як наслідком цього режиму. Та вже давно настив час, щоб позбутися цих міфів. Одним із «антидотів» до таких переконань став нещодавній випадок: китаєць (ім'я якого з відомих причин не оголошують) придбав на аукціоні голуба за ... 1,25 млн. доларів! Причому власники пташки спочатку планували отримати вдвічі меншу суму.

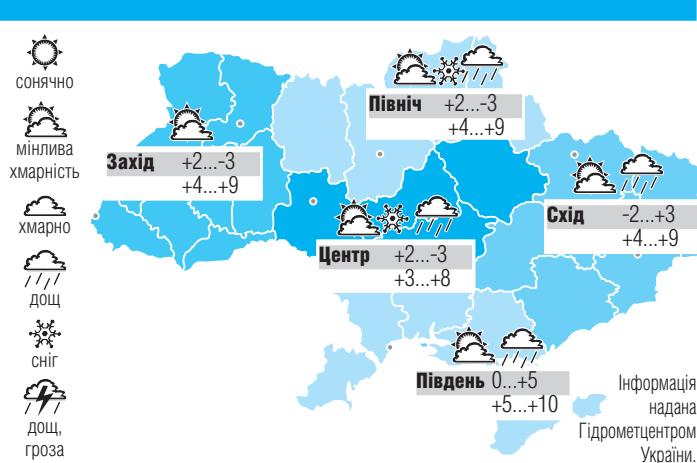
■ ПОГОДА

27 березня за прогнозами синоптиків

Кіїв: хмарно з проясненнями, невеликий мокрий сніг і дощ. Вітер північно-західний, 7-12 м/с. Температура вночі близько 0, уden +5...+7.

Курорти Карпат: хмарно з проясненнями, без опадів. **Славське:** вночі -1...+1, уden +4...+6. **Яремче:** вночі -1...+1, уden +4...+6. **Міжгір'я:** вночі 0...+2, уden +3...+5. **Raxiv:** уночі 0...+2, уden +8...+10.

25 березня висота снігового покриву становила: **Дрогобич** — немас, **Стрій** — немас, **Славське** — немас, **Плай** — 8 см, **Міжгір'я** — немас, **Raxiv** — немас, **Долина** — немас, **Івано-Франківськ** — немас, **Яремче** — немас, **Коломия** — немас, **Пожежевська** — 42 см.

Передплатні індекси: 60970, 1555

Наша адреса: 03047, Київ, пр. Перемоги, 50

Електронна пошта редакції:

ukr/moloda@ukr.net

Рекламне бюро:

+38-098-276-77-91

reklama-umoloda@ukr.net

Відділ реалізації:

454-84-41

sale_umoloda@ukr.net

«УМ» в інтернеті: <http://www.umoloda.kyiv.ua>

Відділи:

економіки — wagter@ukr.net

культури, історії, суспільних проблем —

vsamchenko@i.ua

Редактор Михайло Дорошенко
Засновник і видавець —
ПП «Україна молода»

Свідоцтво про реєстрацію:

КВ №К3386 від 29.08.98

© Дорошенко М.І., 2013

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.

Комерційні публікації виходять під рубриками:

«Український виробник», «Позиція», «Банківська справа»,

«Фінансова експертіза», «Здоровенькі були», «Це — працє!»,

«Знайомтесь — новинка», «Партнерство», «Програми»,

«Проекти», «Альма-матер», «Продукт», «Протистояння»,

«Вітасмо», «Любов і шана».

Матеріали із позначкою друкуються на правах реклами

Газета друкується
у видавництвах:

«Преса України» — у Києві

Зам. 3009034

«Видавничий дім

«Високий Замок» — у Львові

Зам. блок № 157